КПСС XXIII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

12 йил чиқиши

№ 246 (3218).

17 декабрь ЖУМА 1965 йил

Баҳоси 2 тийин

Машинист Собир Орифжонов Тошкент темирйўл бўлинмасининг моҳир «пўлат от» чавандозларидан ҳисобланади. У Салор станциясида маневр тепловозини бошқаряпти. Составлар тузиш топшириқларини муттасил ортиғи билан адо этмоқда. Шу кунларда партия XXIII съезди шарафига бошланган мусобақада актив қатнашмоқда. Суратда: машинист ўртоқ С. Орифжонов.

А. Усмонов фотоси.

Токарь Шу мураккаб касбни пухта эгаллаган Обиджон Ҳасанов номини Тошкент трактор-йиғув заводи коллективи зўр ҳурмат билан тилга олади. У бунга ўзининг унумли ва сифатли меҳнати туфайли сазовор бўлди. Иш нормасини муттасил 120-130 процентдан бажаряпти. Октябрь район Советининг депутати сифатида жамоат ишларида актив иштирок этмоқда. Суратда: ўртоқ О. Ҳасанов иш устида.

И. Зайнутдинов фотоси

БЕКОБОДЛИКЛАР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Бекободликлар 1966 йил мўл ҳосилига ҳозирдан пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Колхоз ва совхозларда, бригада ва звеноларда КПСС XXIII съезди шарафига бошланган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёйяпти. Ҳамма ерда меҳнат авжида. Район механизаторлари шудгорлаш планини муддатидан олдин ошириб бажардилар. 23 минг гектардан кўпроқ майдон сифатли ҳайдаб қўйилди. Деҳқонлар эришилган муваффақиятни амалий иш билан мустаҳкамламоқдалар. Эндиликда район хўжаликларида қолоқ колхоз, совхоз қолмади. Мўл ҳосил хўжаликларнинг қаддини кўтарди. Анчадан бери «Победа» колхози қолоқлар сафидан ўрин олиб келган эди. Партия ва ҳукуматнинг яқиндан кўрсатаётган ёрдамлари туфайли колхоз деҳқончиликнинг ҳамма соҳалари бўйича давлат планларини ошириб бажарди. Пахта ва бошқа экинлардан кўп даромад олинди. Чорва моллари туёғини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини оширишда ҳам катта ғалабаларга эришилди. Давлатга гўшт, сут, тухум сотиш юзасидан берилган топшириқ муваффақиятли бажарилди.

— Биз,— дейди колхоз раиси ўртоқ Э. Ҳатамов,— келгуси йилда янада кўпроқ маҳсулот етиштириш учун ҳозирдан пухта тайёргарлик кўряпмиз. Шудгорни сифатли ўтказдик, бир неча йиллардан бери асосий пахта майдонларимизга маҳаллий ўғит солинмас эди. Бу эса ҳосилдорликнинг кескин равишда камайиб кетишига сабаб бўлганди. Бу хатони энди тузатяпмиз. Деҳқонларимиз билан маслаҳатлашиб ҳар гектар ерга камида беш тоннадан гўнг солишни планлаштирдик. Маҳаллий ўғит ташиб чиқаришда мавжуд от-арава, машиналардан яхши фойдаланяпмиз. Шу билан бирга ариқ-зовурларни барвақт тартибга келтириб, ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилаш тадбирларини амалга оширмоқдамиз.

Район меҳнаткашлари партиямиз съездини меҳнат вахтасида туриб кутиб олишга аҳд қилдилар. Шу билан бирга ўз зиммаларига конкрет мажбурият олдилар. Қишлоқ хўжалик кадрларидан 1600 киши малака ошириш курсларида ўқийдилар. Ҳайдов, чопиқ тракторларини, шунингдек қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилишни 15-февралгача тамомлаш мажбурияти олинди. Пахтакорлар 629 минг кубометр ҳажмдаги ариқ-зовурларни муддатидан олдин тозалаб қўйиш, 20 мартга қадар далага 45 минг тонна гўнг ташиб чиқариш, шу жумладан 20 минг тонна гўнгни компост қилиб қўйишади. Ваъдасининг устидан тезроқ чиқиш учун ҳаракат қилаётган миришкор деҳқонлар шу кунларда айниқса баракали меҳнат қилмоқдалар. Кунига 130—135 тележка, 60-80 арава гўнг ташиш ишлари билан банд. Маҳаллий ўғит жамғаришда ва далага ташиб чиқаришда Навоий номли, Ленин номли колхозлар, 1-2-«Далварзин» совхозларининг меҳнаткашлари фаол қатнашмоқдалар.

Бекободликлар 1 мартга қадар 2000 гектар ернинг шўрини ювишни планлаштирдилар. 20 мартга қадар 5000 гектар ерга сифатли яхоб берилади. Шўрхок ерларнинг шўрини қочиришда Навоий номли, Ленин номли, «Победа» колхозлари, 2-«Далварзин» совхози ишчилари зўр ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар. Ариқ йўлларини тозалаш, пол олиш ишлари жадал кетяпти. Сувчиларнинг унумли ишлаши учун барча қулайликлар яратиб берилган.

Район хўжаликларида чорва қишловини намунали ўтказиш юзасидан ҳам барча чоралар амалга ошириляпти. Чорвадорлар молларни иссиқ биноларда сақлаш, боқувини яхшилашга ҳаракат қиляптилар. Улар келгуси йил чорва маҳсулотлари сотиш планини муддатидан олдин бажаришга қаттиқ бел боғладилар. Чорвадорлар съездолди мусобақасини кучайтириб, 1966 йил I кварталида давлатга 180 тонна гўшт, 580 тонна сут, 230 минг дона тухум сотиш мажбуриятини олдилар.

ИККИ МАРТА КЎП

Тошкент макарон фабрикасида ҳар куни, пландаги 9 тонна ўрнига 11 тоннадан маҳсулот ишлаб чиқарилаяпти. Корхона цехларида ажойиб агрегат пайдо бўлган. ЛПА-2 машинаси илгариги ПМП маркали агрегатга нисбатан икки марта кўп маҳсулот тайёрламоқда. ПМП машинаси ишлаб турган пайтда ун қўл кучи билан тозаланар эди. ЛПА-2 агрегати монтаж қилингач, магнит металлар билан унни тозалаш йўлга қўйилди. Кишилар машаққатли қўл меҳнатидан озод бўлдилар.

Ефтимова, Гормова ўртоқлар бошлиқ коммунистик меҳнат бригадалари аъзолари ҳозир янги агрегатни моҳирлик билан бошқаришмоқда. Улар кун сайин кўплаб маҳсулот тайёрлаб истеъмолчиларга жўнатишяпти. Коллектив КПСС XXIII съезди шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, йиллик топшириқни барвақт бажаришга ҳаракат қилмоқда.

А. АБДУЛЛАЕВ.

ИРРИГАЦИЯ ҚУРИЛИШЛАРИ УЧУН

Узглавводстрой саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXIII съездини меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олмоқдалар. Сув хўжалиги қурилиши эҳтиёжлари учун саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш йиллик плани муддатидан олдин бажарилди. Ишчилар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача республиканинг ирригация қурилишларига яна 700 минг сўмлик ҳар хил материаллар бериш мажбуриятини олдилар.

Қопчуғай, Ленинск, Тошкент темир-бетон буюмлар заводлари Марғилон ёғочсозлик ва трактор ремонти заводлари йил бошидан буён пландан ташқари кўп миқдорда маҳсулот ишлаб чиқардилар.

(ЎзТАГ).

БУЮК ХАЛҚ РЕВОЛЮЦИЯСИ

МОСКВА, 14 декабрь. (ТАСС мухбири). 1905—1907 йиллардаги биринчи рус революциясининг 60 йиллигига бағишланиб, бугун КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтида Бутуниттифоқ илмий сессияси очилди. Бу сессияни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти, СССР Фанлар академияси, СССР Олий ва Ўрта махсус таълим министрлиги чақирди.

Илмий сессия мажлисида ҳозир бўлганлар мажлис президиумига чиққан энг кекса большевикларни, биринчи рус революциясининг актив қатнашчиларини қизғин кутиб олдилар.

Академик П. Н. Поспелов «1905 — 1907 йиллардаги революциянинг тарихий аҳамияти» ҳақида доклад қилди.

— Декабрь қуролли қўзғолони бошланганидан бери орада 60 йил ўтди, — деди докладчи. — В. И. Ленин бу қўзғолонни 1905 — 1907 йиллар революциясининг —империализм давридаги биринчи халқ революциясининг «авжга чиққан нуқтаси» деб айтган эди. Мана шу 60 йил ичида инсоният тарихида энг катта синфий жанглар, революцион портлашлар бўлиб ўтди, ишчилар синфи ва унинг раҳбарлигидаги деҳқонлар феодаллик ва капиталистик қулликка ва эксплуатацияга қарши, социализм ва коммунизм ғалабаси учун курашда жасурлик ва қаҳрамонлик билан кўпгина ишлар қилдилар.

В. И. Ленин 1905—1907 йиллар революциясининг тарихий аҳамиятига баҳо бериб, бу революция мамлакатимиздаги 1917 йил революциясининг бош репетицияси бўлди, деган эди. «1905 йилдаги мана шундай бош репетиция» ўтказилмаганида эди, деди Ленин, 1917 йил революцияси буржуа-февраль революцияси ҳам, пролетар октябрь революцияси ҳам руёбга чиқмаган бўлур эди».

Кўпгина мамлакатларнинг илғор арбоблари Россиядаги биринчи революция пролетариат келгусида олиб борадиган жангларнинг бошланғичи эканлигини пайқадилар.

1905—1907 йиллар революциясини ундан олдинги буржуа демократик революцияларининг ҳаммасидан принципиал равишда фарқ қилдирувчи энг муҳим проблемалардан бири, деб уқтириб ўтди докладчи, пролетариатнинг гегемонлиги масаласидир. Буржуазиянинг қалбакичилари худди шу проблемани чувалтиришга ва бузишга уринмоқдалар, пролетариатнинг революциядаги ролини камситишга ҳаракат қилмоқдалар, ишчилар синфи гегемон бўлишга қодир эмас, деҳқонларни ва аҳолининг барча демократик табақаларини ўзига эргаштира олмайди, деб даъво қилишга зўр бериб уринмоқдалар.

Сўнгра докладчи ишчилар синфининг деҳқонлар билан иттифоқи тўғрисида гапирди, буржуа демократик революциянинг ўсиб, социалистик революцияга айланиши тўғрисида Ленин айтиб қолдирган қоидаларга, биринчи рус революциясининг ривожланиш босқичларига тўхталиб ўтди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ИНСТИТУТИДА БИРИНЧИ РУС РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ИЛМИЙ СЕССИЯ

Россиядаги биринчи халқ революциясининг буюк таъсири, деди сўнгра докладчи, дарҳол бутун дунёга ёйилди. Шу революциянинг таъсири остида Германияда, Францияда, Австро-Венгрияда, Италияда, Болқон ярим ороли ва Скандинавия мамлакатларида революцион ҳаракат кучайиб кетди. Осиё халқларининг кенг оммаси маҳаллий феодалларга ва чет эл мустамлакачиларига қарши курашни кучайтирди. Россиядаги биринчи халқ революцияси Европадаги революцион ҳаракат билан Осиё халқларининг миллий озодлик курашини бевосита бир-бирига боғлашни бошлаб берди, деса бўлади.

Ҳозирги замон шароитида, деди пировардида ўртоқ Поспелов, революцион курашнинг жуда кўп хилма-хил формалари бор — ҳар бир мамлакатнинг конкрет вазиятига мувофиқ, шу революцион курашнинг тинч ва нотинч, легал, нолегал формалари, парламент формалари ва бошқа формалари қўлланилмоқда. Мана шунинг ўзида ҳам империализм даврида Россия ишчилари озодлик учун олиб борган биринчи жангларнинг таъсири шак-шубҳасиз кўриниб турибди.

Илмий сессия қатнашчилари биринчи рус революциясининг актив қатнашчилари гапириб берган хотираларни зўр эътибор билан тингладилар.

1896 йилдан бери КПСС аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ф. Н. Петров Киевдаги большевистик революцион ташкилотларнинг иши ҳақида гапирди.

1903 йилда большевиклар сафига кирган А. Д. Блохин ўз нутқида Москва ишчилар синфининг биринчи рус революцияси йилларидаги қаҳрамонона кураши ҳақида ва, асосан, декабрь қуролли қўзғолони тўғрисида гапирди.

1903 йилдан бери Коммунистик партия аъзоси Н. П. Ростопчинга сўз берилади. У, биринчи рус революцияси йилларида Кавказдаги, Саратовдаги ва Владимирдаги большевистик ташкилотларнинг фаолияти тўғрисида гапирди. Кекса большевик бундан олтмиш йил муқаддам «Ўртоқ Арсений» — М. В. Фрунзе билан учрашганлигини, унинг ажойиб шахсий ва партиявий хислатларини эслатиб ўтди.

1904 йилдан бери КПСС аъзоси, Л. А. Фотиева ва 1905 йилда партия сафига кирган М. Л. Сулимова ҳам сессияда сўзга чиқиб, мароқли фактларни айтиб бердилар.

Ялпи мажлисдан сўнг «КПСС тарихи» ва «1905—1907 йиллар революциясининг тарихи» секциялари иш бошлади.

Сессия тўрт кун давом қилади.

ДЎСТОНА ВИЗИТ

Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадар ва Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Бела Биску КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан, 11 декабрдан 14 декабргача дўстона визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турдилар.

Я. Кадар ва Б. Биску ўртоқлар Совет Иттифоқида бўлган вақтларида КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолари, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний билан учрашув ва суҳбатлар ўтказдилар. КПСС ва Венгрия Социалистик Ишчи партиясининг раҳбарлари ўз мамлакатларида социализм ва коммунизм қурилиши қандай бораётганлиги ҳақида бир-бирларига ахборот бердилар, Совет — Венгрия муносабатларига доир масалаларни муҳокама қилдилар ва ҳозирги халқаро вазиятнинг ҳамда жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг проблемалари устида фикрлашиб олдилар. Ҳар иккала томон КПСС билан Венгрия Социалистик Ишчи партияси ўртасидаги мавжуд муносабатларнинг аҳволига, қардошларча дўстлик ва қарашларнинг тўла бирлигига юксак баҳо бердилар. Учрашув қатнашчилари СССР билан Венгрия ўртасидаги ҳар тарафлама ҳамкорлик муваффақиятли ривожланаётганлигидан мамнун эканликларини билдириб, шу ҳамкорликни янада кенгайтириш соҳасида амалга оширилиши мумкин бўлган чораларни муҳокама қилдилар.

Совет ва венгер раҳбарларининг суҳбатлари самимий дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Суҳбатларда Совет томонидан КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов, Венгрия томонидан — Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Венгрия Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси И. Сипка ва Венгрия Халқ Республикаси ташқи ишлар министрининг ўринбосари К. Эрдеи қатнашдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Президиуми Я. Кадар ва Б. Биску ўртоқлар шарафига зиёфат берди.

Я. Кадар ва Б. Биску ўртоқлар 14 декабрда юртларига жўнаб кетдилар. Москванинг Киев вокзалида уларни Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов ва бошқа ўртоқлар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қўювчилар орасида Венгрия Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси И. Сипка ҳам бор эди.

КРЕМЛДАГИ МУЗОКАРАЛАР

15 декабрда Кремлда Совет раҳбарларининг Жазоир Халқ Демократик Республикаси Революцион Кенгашининг раиси ва Министрлар Советининг Раиси Хуари Бумиддин билан музокаралари бўлиб ўтди.

Музокаралар вақтида бундан аввалги учрашувда муҳокама қилинган масалалар устида, шу жумладан халқаро аҳволнинг баъзи актуал проблемалари устида дўстона фикрлашув ўртоқлик ва очиқ кўнгиллик вазиятида давом эттирилди.

Совет томонидан музокараларда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

Жазоир томонидан музокараларда Хуари Бумиддин билан бирга Революцион Кенгаш аъзоси, ташқи ишлар министри Абдулазиз Бутафлок, Революцион Кенгаш аъзолари Муҳаммад Тайби Ларбий, Муляй Абдилқодир (Шабу) ва Абдулла Белхушет ва бошқалар иштирок этдилар. (ТАСС).

ХИРУРГЛАР СЪЕЗДИ

15 декабрда Тошкентдаги Округ офицерлар уйида республика хирургларининг биринчи съезди очилди. Съездга Москва, Ленинград ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан меҳмонлар келишди.

Ўзбекистоннинг энг кекса олимларидан бири, машҳур хирург, профессор С. А. Масумов бир овоздан съезд раислигига сайланади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг съезд қатнашчиларига табрикномасини ўқиб эшиттирди.

Республика соғлиқни сақлаш министрининг биринчи ўринбосари Ў. О. Орипов «Ўзбекистон ССРда хирургияни ривожлантиришнинг тарихи, ҳозирги аҳволи ва истиқболлари» тўғрисида доклад қилди. У, хирургия хизматини ривожлантиришда эришилган ютуқларни айтиб ўтгач, Тошкентга тўпланган медицина йиғини хирургияни янада ривожлантириш, совет кишисининг саломатлиги ва унинг умрини узайтириш учун курашда янги ютуқларга эришиш йўлларини белгилаб олишда олимларга, практик врачларга ёрдам беради, деди.

Съезд бир неча кун давом этиб, қорин бўшлиғининг ўткир хирургик касалликларини аниқлаш ва даволашга, травматологияга, шунингдек ўлка патологиясининг муҳим проблемаларидан бири бўлган эндемик бўқоқни даволашга доир масалаларни муҳокама қилади.

(ЎзТАГ).

Халқаро аҳвол

ЖАНУБИЙ РОДЕЗИЯДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

ИРҚЧИЛАР ЖИЛОВЛАБ ҚЎЙИЛСИН

Нигерия бош министри А. Т. Балева Лондонга келди. Айтишларича, у, Смит режимини жиловлаб қўйиш чораларини муҳокама қилмоқ учун миллатлар ҳамдўстлиги мамлакатлари ҳукумат бошлиқларининг январь ойида Лагосда кенгашини чақириш тўғрисидаги ўз таклифини Англия ҳукумати билан муҳокама қилади.

УЛАР БИЛАН САВДО-СОТИҚ ҚИЛИНМАСИН

Японияя Родезия ва Жанубий Африка Республикаси билан савдо-сотиқ қилишдаги чеклаш чораларини кучайтиради. Буни ташқи ишлар министри Сиина ҳукуматнинг Токиодаги мажлисида сўзга чиқиб айтди.

ПОЧТА АЛОҚАСИ ҚИЛИНМАСИН

Кения Жанубий Родезия билан почта алоқасининг ҳамма турларини тўхтатади. Англиядаги Рейтер агентлиги мухбирининг Найробидан берган хабарида айтилишича, бу хусусда Кения пойтахтида расмий ахборот эълон қилинган. Кения, Танзания ва Угандага қарашли «Ист Африкэн Эйруэйс» авиация компанияси Жанубий Родезиянинг пойтахти Солсберига ҳар ҳафтада самолётларининг учиб боришини бундан буён тўхтатиб қўйганлигини эълон қилди.

НЕФТЬ ЕТКАЗИБ БЕРИШ ТЎХТАТИЛСИН

ГАНА пойтахти — Аккра аҳолисидан бир неча минг киши Англиянинг «Бритиш Петролеум» нефть компанияси биноси олдида намойиш ўтказиб, Жанубий Родезия ирқчиларига Англия нефть етказиб бераётганлигига қарши норозилик билдирди. Ишчилар, фермерлар ва зиёлилар ҳам қатнашган намойиш иштирокчилари кўтарган плакатларга: «Йўқолсин «Бритиш Петролеум», «Биз исёнчи Ян Смитнинг қамоққа олинишини талаб қиламиз» деган сўзлар ёзилган эди. (ТАСС).

ПОЛЬША БИРЛАШГАН ИШЧИ ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БЕШИНЧИ ПЛЕНУМИ

ВАРШАВА, 15 декабрь. (ТАСС). Бугун Варшавада Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг бешинчи пленуми ўз ишини бошлади. Пленум ташқи савдони ривожлантириш соҳасидаги вазифаларга бағишланган.

ВИЛЬСОН АҚШГА ЖЎНАБ КЕТДИ

ЛОНДОН, 15 декабрь. (ТАСС). Англия бош министри Г. Вильсон расмий визит билан АҚШга жўнаб кетди. Бу ерда у Американинг расмий шахслари билан музокаралар олиб боради.

ИНДОНЕЗИЯ ҲУКУМАТИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР

ЛОНДОН. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Жакартадан хабар беришича, президент Сукарно Субандриони олий оператив қўмондонлик раисининг ўринбосари вазифаларидан озод қилган.

Индонезия армиясининг қўмондони, генерал-майор Сухарто президент билан ўтказилган кенгашдан кейин айтдики, деб ёзади мухбир, президент Сукарно Субандрио ўрнига олий оператив қўмондонлик раисининг уч ўринбосарини тайинлади. Раисининг ҳарбий масалалар билан шуғулланувчи ўринбосари қилиб генерал Насутион, раисининг иқтисодий масалалар билан шуғулланувчи ўринбосари қилиб молиявий контроль раиси — министр Хаменгку Бувоно ҳамда раисининг социал ва сиёсий масалалар билан шуғулланувчи ўринбосари қилиб халқ билан алоқа боғлаш министри Рўслан Абдулғани тайинланди.

Бундан 40 йил муқаддам, 1925 йил 17 декабрда СССР билан Туркия ўртасида дўстлик ва бетарафлик тўғрисида шартнома имзоланган эди. Бу шартнома ҳужум қилмаслик ва бетарафлик тўғрисида Совет Иттифоқи томонидан халқаро практикага киритилган қатор амалий ташаббусларнинг биринчиси эди. Бизнинг мамлакатимиз Туркия халқи билан яхши қўшничилик ва дўстлик алоқаларини мустаҳкамлашни ҳали ҳам давом эттириб келмоқда. Суратда: Туркия пойтахти Анқара.

ТАСС фотохроникаси.

БИЗНИНГ РЕЗЕРВЛАРИМИЗ

Корхонамиз рентабелли ҳисобланади. Ҳар йили кўп миқдорда фойда оламиз. Жамғарма тўплаш плани ҳам ортиғи билан адо этилади. Коллективимиз фойда ҳисобига ишлаб чиқаришни кенгайтириб, маҳсулот тайёрлашни кўпайтиряпти. Иш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, илғор технология, янги техникани жорий қилиш юзасидан эса, жуда кўп тадбирлар амалга оширилялти. Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар ҳам ўз меҳнатлари натижасидан моддий манфаатдор бўлмоқдалар. Уларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхшиланмоқда. Ишлаб чиқариш корпуслари реконструкция қилинмоқда.

Ҳар уч ишчининг бири кейинги ўн йил ичида янги квартира билан таъминланди. Фақатгина 1965 йилда 100 та квартира фойдаланишга берилди. Корхонани реконструкция қилиш бошланганидан бери эса, 665 оила ҳовли тўйи ўтказди. 120 ўринлик болалар боғчаси, 280 ўринлик болалар комбинати, янги маданий-маиший корпус фойдаланишга топширилди.

Лекин, коллектив бу билан қаноатланмаяпти. Чунки ҳали жуда кўп резервлар ишга солинмаган. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорлари муҳокама қилинган партия йиғилишлари, доимий ишлаб чиқариш кенгашларида бу ҳақда жуда кўп гап бўлди. Эндиликда ҳар бир ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчи мавжуд резервларни қидириб топишга астойдил ҳаракат қилмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ бир қанча имкониятлардан фойдаланила бошланди. Фикримизнинг далили учун кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

Масалан, қоғоз ўрамлари устига қопланган картоннинг фойдаси йўқдек туйилади. Лекин коммунистлардан Татьяна Козлова ва Наум Викнянский бунга бошқача кўз билан қарашди. Бу картондан муқавалар тайёрлаш мумкин экан. Илгари эса, бунинг учун жуда қиммат баҳо картон ишлатиларди. Бу картоннинг бир тоннаси 120 сўм турарди. Қоғоз ўрами устига қопланган картон эса утилга топширилларди. Бу тадбирнинг амалга оширилиши жуда катта иқтисодий фойда келтиради. Ёки ледерин коленкорнинг ингичка бўлакларини олиб кўрайлик. Илгари минглаб метр шундай бўлакчалар чиқиндига чиқариб автомашиналарда шаҳар четига ташлаб келинарди. Бундан катта зарар кўрардик. Эндиликда ана шу бўлакчалар ҳам фойдалана бошланди. Кўплаб қоғоз чиқиндилари ҳам ташлаб юбориларди. Ишчилардан Жўраев, Зиямуҳамедов, Фонзов ва бошқалар ана шундай чиқиндилардан кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш мумкинлигини исботладилар. Ана шу тадбир туфайли ҳар йили 35 минг сўм тежаб қолинади. Бу маблағнинг 60 проценти кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарувчи цехни реконструкция қилиш, буюмлар сифатини яхшилашга, 35 процентн эса ишлаб чиқариш чиқиндиларидан маҳсулот тайёрлашни йўлга қўйган кишиларни мукофотлашга, шунингдек коллективнинг маданий-маиший шароитини яхшилашга сарфланади.

Корхонага керак бўлмаган моддий бойликларни топиш ва реализация қилиш рентабелликни оширишнинг катта резерви ҳисобланади. Жамоатчилик асосида ишлайдиган иқтисодий анализ бюроси аъзолари бу соҳада коллективга катта ёрдам бермоқдалар. Бюрога коммунист ўртоқ З. Латипов раҳбарлик қилмоқда. Яқинда бюро аъзолари таъминот бўлими ходимлари ва цехлар бошлиқлари билан ҳамкорликда мақтовга сазовор иш қилишди. Улар 1966 йил корхонага қандай материаллар лозимлиги юзасидан тузилган заявкани текширишди. Шу нарса маълум бўлдики, заявкада кўрсатилган қатор материаллар зарур миқдорда корхона омборларида бор экан. Улар йил давомида ишлашга бемалол етар экан. Мавжуд товар-моддий бойликлар чуқур инвентаризация қилинди. Аниқланган ортиқча материаллар реализация қилинмоқда. Бу корхонага ўнларча минг сўмлик фойда беради.

Ҳозирги вақтда техника воситаларидан тўғри фойдаланиш масалаларига эътибор алоҳида кучайтиріляпти. Айрим цехларда шундай машина, станок ва мосламалар борки, улар қувватидан тўла фойдаланилмайди ёки бу агрегатлар ҳеч ишлатилмайди. Эндиликда бунга тоқат қилиш мумкин эмас. Шунинг учун ҳам коллективимиз корхона цехларидаги ҳар бир агрегат тўла ишлаши керак, деган шиорни ўртага ташлади. Фойдаланишнинг иложи бўлмаса уларни реализация этишга қарор қилдик.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СЕНТЯБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бош механик бўлими ишини қайта қуриш ниятидамиз. Айниқса, янги техника, планли ремонтни жорий қилишга, конструкторлик бюроси фаолиятини яхшилашга эътибор кучайтирилди. Ишчилар, мастерлар ва цех бошлиқлари янги техниканинг қандай фойда беришини аввалдан синчиклаб ҳисоблаб чиқмоқдалар. Яқинда бир йўла тўрт хил ранг берадиган офсет машинаси монтаж қилинди. Ҳисоблар шуни кўрсатдики, бу машина цехга ҳар йили уч минг сўмлик фойда келтирар экан. «Муштум», «Ғунча» ва бошқа шу каби журналларни босиш икки баравар тезлашади.

Иш вақтидан рационал фойдаланиш алоҳида аҳамиятга эга. Тўғри, сўнгги уч йилда иш вақтининг бекор ўтиши уч баравардан зиёдроқ камайди. Лекин ҳали бу ерда жуда кўп фойдаланилмаётган резервлар бор. Шуни ҳисобга олиб барча ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар иш кунини фотосуратга олиш юзасидан тадбирлар амалга оширила бошланди. Газета босадиган агрегатларнинг бекор туришини камайтиришга қаратилган чоралар ҳам кўрилмоқда. Айрим ҳолларда Москвадан марказий газеталарнинг матрицалари кечикиб келади. Оқибатда босма агрегатлари бекор туриб қоларди. Газета саҳифаларини телевизион каналлар орқали олиш пункти асбоб-ускуналарни монтаж қилиш тугалланаяпти.

Республика газеталари ҳарфларини териш ва босиш юзасидан ҳам Бутуниттифоқ кўриги бошланди. Бу соҳадаги иш ҳар ойда якунланиб турилади. Шу йилнинг август ойида Иттифоқда иккинчи, сентябрь ойида биринчи ўринни олдик. Лекин бу билан биз кифояланмаймиз. Чунки ҳали журналлар ва китобларни босиш сифати жиҳатидан Москвадаги илғор босмахоналардан орқада қоляпмиз. Шунинг учун ҳам ҳозирги вақтда барча цехларда маҳсулотни дефектсиз тайёрлаш усулини жорий қилиш охирига етказиляпти. Сифатли маҳсулот берган ишчиларга «Энг яхши ҳарф терувчи», «Энг яхши печатник», «Энг яхши муқавачи» деган шарафли ном берилади. Унга муяссар бўлган ишчилар моддий жиҳатдан рағбатлантирилади ва «Меҳнат шуҳрати дафтари»га ёзилади.

Кадрлар тайёрлаш ва уларни жой-жойига қўйиш муҳим масала ҳисобланади. Шуни ҳисобга олиб бунга жамоатчилик кенг жалб қилинади. Нашриётда кадрлар бўйича жамоатчи бюро ташкил этилди. Бюро аъзолари ишдан кетиш ҳақида берилган ҳар бир аризани ва унинг сабабларини чуқур ўрганишади. Кадрлар қўнимсизлиги масалалари билан муттасил шуғулланишади. Корхонада меҳнат интизоми яхшиланмоқда. Сўнгги йилда меҳнат интизомини бузиш беш-олти марта камайди. Ижтимоий тарбия характеридаги тадбирлар тобора кенг қўлланилмоқда. Сиёсий-тарбиявий ва оммавий-маданий ишлар янада кучайтирилмоқда. Коммунистик ва техника билимлари университети, мастерлар мактаби, партия ва комсомол маорифи тўгараклари, ёш мутахассислар кенгаши, доимий ишлаб чиқариш кенгаши ва коммунистик меҳнат тантанаси учун тобора авж олаётган мусобақа ҳам меҳнат интизомини яхшилаш мақсадларига бўйсундирилган. Келаси йилнинг январидан мастерлар, цех бошлиқлари ҳамда бошқа инженер-техник ходимлар учун конкрет экономикани ўрганиш бир йиллик курслари ишлай бошлайди.

Ҳали коллективимиз олдида катта вазифалар турибди. Маҳсулот таннархини камайтириш, сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқариш маданиятини яхшилаш юзасидан жуда кўп ишлар қилиниши лозим. Корхонани реконструкция қилиш тугалланади. Яқин беш йилликда учта кўп қаватли ишлаб чиқариш корпуслари қад кўтаради. «Крестьянка», «Работница» журналлари матрицадан бизда босиладиган бўлди. Газета босадиган янги агрегатлар ўрнатилади. Газета-ротация цехи қуввати икки баравардан зиёд ортади. Шунингдек, кўп қаватли редакция-нашриёт корпуси қурилади. Бу корпусда Бирлашган нашриёт хизмат қилаётган кўпсонли редакциялар жойлашади.

Т. ИСҲОҚОВ,
Бирлашган нашриёт партия бюросининг секретари.

НЕЛЯ Фатхутдинова Тошкент пайпоқ-трикотаж фабрикасининг пешқадам ишчиси. КПСС XXIII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб янги-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Тайёрлаётган маҳсулотлари сифати ҳам, салмоғи ҳам соз. Неля жамоатчилик ишларида ҳам актив қатнашмоқда. У цех комсомол ташкилотининг секретаридир. Суратда: ўртоқ Н. Фатхутдинова ўз дастгоҳи ёнида.

И. Зайнуддинов фотоси.

ИЖОДКОРЛАР

Тошкент узел автобазаси коллективи контейнерларда юк ташиш 11 ойлик топшириғини барвақт адо этиб қўйди. Ўтган ойларда 7600 литр бензин иқтисод қилиб қолинди. Бу ютуққа аввало автобаза рационализатор ва ихтирочилари катта ҳисса қўшишди. Қўрқмас Қосимов жорий этган биттагина янгиликни олиб кўрайлик. Унинг схемаси бўйича машиналарнинг тезликни ошириш каробкаларини олишда техника хавфсизлиги таъминланган. Илгари каробкаларни олиш учун 5-6 киши овора-ю-сарсон эди. Ҳозир бу операцияни шофернинг бир ўзи бажараяпти.

Шофер Виктор Лямкин жорий этган янгилик ҳам кишилар диққатини ўзига тортмоқда. Унинг таклифи билан бир ўқли прицепга энди иккита контейнер жойлаштирилаяпти. Бу смена давомида кўпроқ юк ташиш имконини бермоқда. Вулканизатор Михаил Подшивалин эса камералар «умрини» узайтирди. Ҳозир винтелларни монтаж қилиш йўли билан эски камералардан яна фойдаланиш мумкин бўлаяпти. Автобаза ижодкорлари ҳамон изланишда. Улар ҳам партиямиз XXIII съездига ўз янгиликлари билан келишга ҳаракат қилишаяпти.

А. ПАШКОВА.

ҚУМРИХОН

У икки йилда ўзини кўрсатди. Тиришқоқ ва ўзига талабчан экан. Дастлаб устозларга шогирд тушди. Техника сирларини ўрганди, агрегатлар иши билан танишди. Мана ҳозир пардозлаш цехининг пешқадам ишчиси. Унинг қўлидан чиқаётган роликлар, цокол ва включателлар, терим машинасининг пластмасса қисмларига қараб кишининг ҳаваси келади. Ҳаммаси бежирим, сифатли. Ишлаб чиқариш топшириқларини ҳам у доимо ортиғи билан адо этиб келмоқда.

Тошкент пластмасса буюмлари заводида Қумрихон Ҳидоятова каби пешқадам ишчилар оз эмас. Улар ғайрати билан корхона етти йиллик топшириғини муддатидан олдин адо этиб қўйди. Ўтган йиллар мобайнида юз хилга яқин маҳсулот ишлаб чиқариш технологияси ўзлаштириб олинди. Ҳозир завод аҳли партиямиз XXIII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб яна ажойиб зафарларни қучмоқда.

А. НОСИРОВА.

МУҲИМ ВАЗИФАДАН ЧЕТДА

МАТБУОТ ОБЗОРИ

Ёшлар — келажагимиз, қувончимиз, бахтимиз. Ёшлар тарбияси давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим ишдир. Биз жанговар ўринбосарларимизнинг ҳар жиҳатдан етук, халқ, Ватан ишига, революцион традицияларга содиқ бўлиб етишишлари учун ҳамма чораларни кўришимиз керак. Бу жиҳатдан матбуот зиммасига катта вазифалар юклатилган. Оққўрғонда чиқадиган **«Мўл ҳосил учун»** газетаси бу вазифани қандай ёритаяпти?

Газета ёшларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш, уларнинг меҳнатда, ўқишда эришаётган ютуқлари, шунингдек, айрим ёшларнинг хулқи ва ахлоқидаги нуқсон ва камчиликлар тўғрисида материаллар бериб бормоқда.

Бу жиҳатдан «Яхшига тақлид қил», «Ўртоқлик суди амалда», «Ўқинг, малака оширинг», «Қишлоқ коммунистлари» рубрикалари остида берилган «Матқаюм мард йигит», «Коммунист виждони», «Тунда ором билмаслар», «Кўраяпман, врач», «Йўқ, энди урушмаймиз» сингари очерк, лавҳалар диққатга сазовордир. Бундай материаллар ёшларни меҳнатга коммунистчасига муносабатда бўлиш, касбга ихлос қўйиш, катталарни иззат ва ҳурмат қилиш руҳида тарбиялайди. Газета ахлоқ темасида ҳам тез-тез материаллар бериб бормоқда.

Лекин, газета саҳифаларида босилаётган материалларни, айниқса, партия ходимлари, қишлоқ коммунистлари номидан берилаётган материалларни диққат билан ўқиган киши бу материаллар бир ёқлама ёзилганлиги, уларда фақат колхоз-совхоз ишлаб чиқаришига оид ишлар ҳақида гапирилиб, ёшларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш масалалари ниҳоятда юзаки ёритилаётганлигидан таажжубланади.

Газетанинг январь ойидан бошлаб то шу кунгача чиққан сонларида партия ходимларининг 15 га яқин мақоласи берилган. Бу мақолалар фақат ишлаб чиқаришга оид бўлиб, уларда партиявий-сиёсий ишлар, ёшлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш ҳақида мутлақо гап бормайди.

Дмитров номли колхознинг Крупская участкаси партия ташкилотининг секретари ёзган «Кадрларни танлаш муҳим вазифа» сарлавҳали мақолада асосан кадрларни тарбиялаш ва уларни танлаш, жой-жойига қўйиш ҳақида гап борса керак, деб ўйлагандик. Афсуски, бунда ҳам тарбия масаласи четлаб ўтилади. Унда «Кадрларни тарбиялашга эса катта аҳамият бермоқдамиз» деган жумлаигина ўқийсиз, холос.

«Гулистон» колхози партия ташкилотининг секретари Д. Қурумбоевнинг «Вазифалар ва кадрлар масаласи» сарлавҳали мақоласи ҳам юзаки ёзилган. Унда колхоз партия ташкилоти олиб бораётган ғоявий-тарбиявий, ташкилотчилик ишлари очиб берилмайди. Колхоз эришаётган ютуқлар ҳақида рақамлар келтирилиб, илғор кишилар санаб ўтилади, холос. Асосий масалага келганда автор «ишимиз янада натижали бўлиши учун кадрларни тарбиялашга эътибор бермоқдамиз» деган умумий гаплар билан чегараланиб қўяқолади.

Комсомол турмуши рубрикаси остида берилаётган материаллар ҳам кўпинча ана шундай бир ёқлама ёзилмоқда. Колхоз ва совхозларнинг комсомол ташкилотлари секретарлари номидан кам-дан-кам материал берилади. Комсомол турмушига оид материаллар асосан редакция ходимлари томонидан ёзилади. Газета қишлоқ ёшлари, комсомолларнинг турмуши, уларнинг маданий-маиший ҳаёти, дам олиши тўғрисида қандай ғамхўрлик қилинаётганлигига оид материалларни кам бермоқда. Айниқса, партия ташкилотларнинг комсомолга раҳбарлиги масаласи эътибордан четда қолмоқда. Ваҳоланки, Оққўрғон районидаги кўпгина хўжаликлар партия ташкилотларининг комсомолга раҳбарлик соҳасида қилаётган ишлари ҳозирги талабга мутлақо жавоб бермайди.

Умуман олганда, «Мўл ҳосил учун» газетаси ёшлар уртасида сиёсий-тарбиявий ишларнинг кўйилиши ва бу соҳада республика партия активи белгилаган тадбирлар районда қандай амалга оширилаётгани сингари гоят муҳим вазифаларни қониқарли ёритмаётир. Газета ходимлари бу масалага алоҳида эътибор беришлари, ёшлар тарбиясига оид материалларни газета саҳифаларида мунтазам ёритишлари лозим.

ХАЛҚ СУДЛАРИГА САЙЛОВЛАР ОЛДИДАН

ОДИЛ ВА ХАЛҚЧИЛ

«Ҳурматли ўртоқ судья! Ҳаётида биринчи марта бўлса ҳам, эгри қадам босган Собир Муҳаммаджоновни тарбиялаш мақсадида уни кафилликка олиб, биз янглишмаган эканмиз. Чунки бу йигит ўз қилмиши билан коллектив шаънига туширган доғини меҳнат билан ювиб, ўзига кўрсатилган ишончни тўла оқлади.

Собир Муҳаммаджонов ҳозир фақат меҳнатдагина эмас оилада, дўстлари орасида ҳам ахлоқи билан ҳурмат қозонди. Унинг ҳаётда тўғри йўлни танлаб олишида совет судьяси сифатида сизнинг одилона берган баҳоингиз албатта ўз ижобий самарасини кўрсатди...

Қашқадарё область 5-СМУ партия ташкилоти».

Зокиржон шундай илиқ сўзлар билан тўлган хатни қайта-қайта ўқир экан, чеҳрасига қувонч тўлқинлари таралгандай бўлди. Кўз ўнгида бундан бир йилча муқаддам суд залида қилмишига минг бор пушаймон еб, бошини қуйи солиб ўтирган Собиржон гавдаланди.

Қашқадарё областидан келиб, Тошкентдаги «Ўзбекистон» меҳмонхонасида Муҳаммаддиёров деган кишининг чўнтагидан 125 сўм пулини ўғирлаган Собиржонни тарбиялаш учун судья Рустамов 5-СМУ коллективи ихтиёрига топширган эди. Тўғри, орамизда ҳали ҳам ҳаётнинг аччиқ-чучук, сўқмоқли йўлларига бардош бераолмайдиган иродасиз кишилар оз бўлса ҳам, учраб туради. Хўш, ҳаётида биринчи бор адашган бу кишиларга нисбатан жамоат таъсирини ўтказиб, тўғри йўлга солиб юбориш керакми ёки уни жиноят қилди, деб жазолашми? Совет судьясининг одил ва халқчиллигини ҳам ана шу жумбоқни ҳал қилабилишда, кишилар юрагида йўл топабилишда.

Зокиржон Рустамов Собир Муҳаммаджонов тақдирига жуда тўғри ва одил баҳо берганлигига ҳозир яна бир карра ишонч ҳосил қилди. Чунки унинг олдилона ҳукми билан Собир ҳаётда ўз ўрнини топди, хатосига тушунди.

Ленин район халқ судьяси З. Рустамов номига келаётган миннатдорчилик туйғулари билан тўлган хатларни кўплаб келтириш мумкин.

— Совет судьясининг асосий вазифаси,— дейди Зокиржон Рустамов.— Фақат кишиларни жазолаш ёки ҳуқуқини ҳимоя қилишгина эмас, балки уларни тарбиялашдан ҳам иборат. Яқинда рўй берган бир воқеани эслатиб ўтмоқчиман. А. Фикусин деган 16 ёшли бир ўспирин Тошкент — товарний станциясида мол ўғирлаётганида қўлга тушди. Ҳаётга эндигина кириб келаётган бу йигит нима иш қилиб қўйганлигини тасаввур қилаолармиди. Йўқ, албатта. Шу сабабли уни жазолашдан кўра ҳунар ўргатиш мактабига жойлаштиришни маъқул топдик. Чунки у келажакда ўз йўлини топиб, жамиятга фойдали киши бўлиб етишиши мумкин.

Зокиржон Рустамов кишиларга нисбатан доимо ғамхўр ва сезгир. Унинг олдига бирор ҳожатли иш билан келган киши албатта мамнун бўлиб қайтади. У завод ва фабрикаларда бўлиб ишчилар ўртасида меҳнат қонунчилиги ҳақида суҳбатлар ўтказиб туради.

Судья Зокиржон Рустамов район саноат корхоналаридаги ўртоқлик судлари билан мустаҳкам алоқа боғлаган.

Зокиржон Рустамов қарийб 14 йилдан буён халқ судьяси бўлиб хизмат қилиб келмоқда. Партия уни қаерга лозим кўрган бўлса, у ўша ерда ишлади. Улуғ Ватан урушининг инвалиди, тажрибали судья Зокиржон Рустамов учинчи марта Ленин район халқ судьялигига сайланмоқда. У ўзи яшаётган Киров районидаги Янгиариқ маҳалла ўртоқлик судининг раиси ҳамдир.

А. ШАЙХОВ.

ҚАЛИНИН районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхози ҳузурида ташкил этилган сайлов участкасида бўлажак халқ судларига сайловлар кунига намунали тайёргарлик кўрилмоқда. Ҳозир участкада сайловни уюшқоқлик билан ўтказиш учун ҳамма нарса тахт. Суратда: агитатор ўртоқ И. Раупов бир группа сайловчилар билан.

М. Нуриддинов фотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

«ПУЛДОР БОЙВАЧЧА»

Газетамизнинг шу йил 3 октябрь сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган фельетонни ўқигансиз, албатта. Унда Тошкентдаги парфюмерия фабрикасининг омбор мудири Воҳид Хўжаевнинг давлат мулкига хиёнат қилиши, софдил савдо ходимларига нисбатан найранглари фош этилган эди. Қуйида ана шу фельетонга келган жавобни босаётирмиз.

«Фельетонда кўрсатилган фактлар юзасидан фабрикада текшириш ўтказилди. Текширишда фактлар тасдиқланди. В. Хўжаев устидан жиноий иш қўзғатилди ва қамоққа олиниб, иши судга оширилди. Воҳид Хўжаевнинг фабрикадаги жиноий ҳаракатига кўмаклашиб келган собиқ бош бухгалтер Г. И. Прокудин устидан ҳам жиноий иш қўзғатилди.

Фабрика директори ўртоқ С. Обидованинг кадрларни нотўғри танлаганлиги ва моддий жавобгар бўлган ходимларга бўш қараганлиги Фрунзе район партия комитетига маълум қилинди.

У. ШОРАҲИМОВ,
Фрунзе район прокурори».

«Бир мири фойда, уч мири зиён»

5-ғишт заводлари бошқармаси раҳбарлари маҳсулот сифатини яхшилаш, ишчиларга яхши иш шароити яратиб бериш ва ишлаб чиқариш маданиятини оширишга етарли эътибор бермаётганликлари ҳақида газетамизнинг шу йил 24 октябрь сонида «Бир мири фойда, уч мири зиён» сарлавҳали танқидий материал босилган эди.

Мақола 5-ғишт заводлари бошқармаси партия ташкилоти ҳамда касаба союз комитетининг қўшма йиғилишида муҳокама қилинган.

«Мақоладаги танқидий фикрлар тамомила тўғри топилди, — дейилади редакцияга юборилган жавоб хатида. — завод коллективи танқиддан тегишли хулоса чиқариб, камчиликларни бартараф қилишга қаратилган амалий тадбирлар белгилади. Жумладан, эскириб қолган вагонеткалар алмаштирилади, айланма печларнинг икки камераси ремонтдан чиқарилади. Ниҳоят, заводда маданий, тарбиявий, оммавий-сиёсий ишларни янада жонлантириш кўзда тутилади. Завод клубида ҳар хил ҳаваскорлик тўгараклари ташкил этилади. Кутубхона иши яхшиланади. Чойхона ва ошхона эса икки сменада ишлайдиган бўлади».

ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

Карим ақанинг ўнг қўли ва оёғи тўсатдан ишламай қолди. Кишилар ҳар хил маслаҳат беришди. Ҳатто, «Жойдан бўлди, эҳтимол жин теккандир. Чиллаёсин ўқитинг» деганлар ҳам бўлди.

Лекин, Карим ака врачга мурожаат қилди. Врачлар уни Тошкентдаги 10-клиник шаҳар касалхонасининг асаб хасталиклари бўлимига ётқизишни лозим кўришди.

Касалхонага келганда Карим аканинг ўнг томони палаж бўлиб қолган эди. Врач Галина Сергеевна Логинова беморни атрофлича текширди ва унинг марказий асаб системаси бузилиши ҳамда қон босими ошиши натижасида атереосклероз бошланганини аниқлади. Шунга мувофиқ зарур дори-дармонлар ва даволаш усуллари белгиланди.

Кўп ўтмай пенсионер Карим ака Шарипов бутунлай соғайиб кетди.

Ҳақиқатан ҳам асаб хасталиклари бўлими коллективи беморларни даволашда замонавий медицина фанининг барча ютуқларидан фойдаланмоқда. Даволашнинг асаб томирларига игна билан таъсир этиш, массаж, электрофизиотерапия, даволаш физкультураси каби усуллари билан ҳам беморлар дардига шифо бериляпти.

Беморларни даволашда эришган ютуқлари учун бу коллективга коммунистик меҳнат коллективи деган ном берилди. Бўлим шифокорлари «Беморга жонкуярлик—даволашнинг энг яхши усули» деган шиорга қатъий амал қилишади. Шунинг учун ҳам бу ерга келган беморларнинг ҳаммаси қисқа вақт ичида соғайиб чиқяпти.

Бунда медицина ҳамширалари М. Абдувалиева, Э. Бетлаева ва бошқалар, асаб хасталикларини даволаш мутахассислари Ф. Тухфатулин, Р. Андреева, санитарка М. Рахманина, овқат тарқатувчи Н. Черницова каби жонкуяр меҳрибон кишиларнинг иштироки катта.

Бу ерда кишиларга нечоғлиқ ғамхўрлик кўрсатилаётганини таклиф ва шикоятлар дафтарчасига ёзиб қолдирилган миннатдорчилик сўзларидан ҳам билса бўлади. «Неврология бўлимининг мудири Н. Х. Холиқов касалларга эътибор билан меҳрибонларча муносабатда бўлгани учун чин қалбдан миннатдорчилик изҳор қиламан, — деб ёзади Г. Девицина. — Мен ўз дардимнинг (чап юзим қийшайиб қолган эди) бунчалик тез аришига асло ишонмагандим... қисқа вақт ичида бутунлай даволаниб, соғлом бўлиб кетдим. Бунинг учун барча медицина ходимларига катта раҳмат».

Педагог В. Кузнецова Олмалиқ шаҳридан қуйидагиларни ёзиб юборибди: «Неврология бўлимида бир ойдан ортиқроқ даволандим. Касаллигимдан асар ҳам қолмади. Врачларнинг маҳоратига қойил қолдим..»

Касалхона шифокорлари чиндан ҳам мақтовга сазовор кишилар. Уларни беморларнинг ҳақиқий ғамхўри деса бўлади.

С. МИРЗАЕВ.
ТошДУ студенти.

ЎЗБЕК САНЪАТКОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Ўзбекистон Давлат филармонияси халқ чолғу асбоблари оркестрининг Украина ва РСФСР бўйлаб қилган гастроллари катта муваффақият билан ўтди.

Ўзбек санъаткорлари қардош республиканинг бир қатор йирик шаҳарлари — Киев, Харьков, Львов, Ужгород ва бошқа жойларида ранг-баранг программада концертлар кўрсатишди, ишчилар, зиёлилар билан учрашиб, телевидение орқали санъатларини намойиш этишди. Львов телестудияси ўзбек оркестри тўғрисида махсус эшиттириш ташкил этди. Бу эшиттиришда оркестрнинг ижодий йўли, миллий ўзбек асбоблари ҳақида, оркестрнинг музикачи ижрочилари тўғрисида лекцияли концерт кўрсатилди.

Ўзбекистон санъаткорлари шунингдек РСФСРнинг Белгород, Тула, Калуга, Брянск, Горький, Владимир, Ярославль шаҳарларида ҳам концертлар қўйиб томошабинларни мафтун этишди. Айниқса Октябрь байрами кунларида оркестрнинг Тула шаҳридаги концертлари катта тантанага айланиб кетди. Бу ерда филармония хонанда ва созандаларидан ташқари ўзбек цирки коллективи ҳам санъатини намойиш этди. Шаҳар кинотеатрларида эса «Ўзбекфильм» киностудияси ишлаб чиқарган «Осиё устида бўрон» фильми намойиш қилинди.

Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғ. Абдураҳмонов, солистлардан Р. Ҳамдамов, Д. Совейко, Б. Зиямуҳамедов, Р. Макаренко ва бошқалар ижро этган қўшиқ ва куйлар томошабинларнинг қизғин олқишига сазовор бўлди.

У. АШРАПОВ.

40 МИНГ ТУП КЎЧАТ

«Чирчиқ» ўрмон хўжалигининг коллективи боғдорчиликни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшмоқда. Боғбонлар Бўстонлиқнинг ёнбағрида, тоғ этакларида кўплаб мевали дарахт кўчатлари етиштираётирлар. Коллектив ташаббус билан меҳнат қилиб, сўнгги уч йилда 700 гектардан ортиқ ерга олма, олча, бодом, ёнғоқ ва бошқа мевали дарахтлар ўтқазишди.

Ишчилар боғларни кенгайтириш билан бирга республикамизнинг бошқа хўжаликларига ҳам кўплаб мева дарахтлари кўчати етказиб бердилар. Яқинда ишчилар Бекобод шаҳри ва Мирзачўл хўжаликларига 40 минг тупдан ортиқ мева кўчатлари юбордилар. Улар яқин кунларда яна 250 минг туп кўчат жўнатишади.

В. ҚОДИРОВ.

ҚАЛИНИН районидаги «Тошкент» совхозининг чорвадорлари сут булоғини кўпайтиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Айниқса бу соҳада моҳир сут соғувчи Ольга Никитична Ларюшинанинг хизмати каттадир. У ҳар бир сигирдан кўпроқ сут соғиб олиб йиллик сут соғиш планини ошириб бажарди. Унинг шу кунга қадар топширган сути 75 минг килограммдан ошиб кетди. Суратда: ўртоқ О. Ларюшина.

А. Абалян фотоси.

ИЛҒОР ТАЖРИБА АМАЛДА

БИРИНЧИ ҚАДАМ

Колхозимиз ҳақида яқин йиллар мобайнида илиқ бир гап эшитмаган эдик. Ахир, 13 йилдан бери план бажарилмаган, ҳосилдорлик пасайиб кетганди. Хўжалик ҳақида қолоқ, кам ҳосилли дейишдан бўлак гап айтилмасди.

Бу йил хўжалигимизда катта ўзгариш юз берди. Пахта тайёрлаш плани салкам 122 процент қилиб бажарилди. Ҳар гектар ердан 18 ўрнига 21 центнердан ҳосил кўтарилди. Бошқалар назарида бу албатта жуда кам бўлса ҳам, хўжалик аъзолари биринчи йилда қўлга киритган бу ютуқ қувончлидир.

Бу ўзгариш қандай юз берди? Колхоз правлениеси биринчи навбатда барча звено ва бригадаларни хўжалик ҳисобида иш олиб боришга кўчирди. Колхозчиларга ҳар ўнбеш кунда ҳақ тўлаб туришни қатъий жорий қилди. Механизаторлар бошлиқ звенолар иши мустаҳкамланди. Бошқа колхозлардаги сингари механизаторлар пахтачиликда етакчи роль ўйнай бошладилар. Қатъий хўжалик ҳисобида иш олиб борадиган звено аъзолари ҳосилдорликни оширса, сарф—харажатларни камайтирса моддий жиҳатдан манфаатдор эканликларини яхши англай бошладилар ва ишни шунга қараб олиб бордилар.

Колхоз правлениеси эски иш нормаларини ҳам қайта қараб чиқди ва ўзгартирди. Масалан, илгари ягана нормаси ярим гектар эди. 0,30 гектар қилиб белгиланди. Чопиқ нормаси 35 сотихдан 15—20 сотихга туширилди. Чеканка нормаси 60 сотихдан 30 сотихга туширилди. Ахир бир колхозчи куни бўйи 0,35 гектар ердаги ғўзани сифатли чопиқ қилиши ёки ярим гектар ердаги ғўзани талабга жавоб берарли даражада ягана қилиши мумкинми? Ваҳоланки, бу ишларни сифатли бажарилмаслиги ҳосилдорликнинг пасайиб кетишига олиб келади.

Пахтачилик ишида техника ҳал қилувчи роль ўйнаши ҳаммага аён. Бироқ илгарилари механизаторларга қанча гектар ерни культивация қилганига қараб ҳақ тўлангани учун улар нуқул гектарига зўр бериб, сифатли культивация тўғрисида қайғурмаганлар. Натижада, ҳосилдорлик ошмаган, план бажарилмай қолаверган.

Механизаторларга қанча гектар ерни культивация қилганига қараб эмас, балки етиштирган ҳосилига қараб хўжалик ҳисобида ҳақ тўлаш қатъий жорий этилгандан кейин аҳвол тамомила ўзгарди. Масалан, ўтган йили ғўза қатор оралари тўрт-беш марта культивация қилинган бўлса ҳам план бажарилмаганди. Бу йил эса механизаторлар бошлиқ звеноларда ғўза қатор оралари ўрта ҳисобда уч марта культивация қилинди. Шунга қарамай, ҳосилдорлик уч центнерданга ошди. Эндиликда колхозчилар ҳам, механизаторлар ҳам ишнинг миқдори учун эмас, сифати учун курашни кўзлаб ишлайдиган бўлиб қолдилар.

Ваъда бериб бажармасликдан ёмон нарса йўқ. Бу одамларнинг ҳафсаласини пир қилади. Шунинг учун биз колхозчиларга у қиламиз, бу қиламиз деб ваъда бермаймиз. Лекин ҳар ўн беш кунда уларга тегишли бўлган ҳақни бериб турибмиз. Колхозчиларга ўз вақтида ҳақ тўлаб турилиши ижобий роль ўйнади. Уларда ишончни мустаҳкамлади. Меҳнатга бўлган иштиёқни кучайтирди. Шунинг учун ҳам бу йил колхозимизда иш юришиб, кетди. М. Мирзокиров, М. Давлатов, А. Содибоев, О. Имомчаев, Х. Қорабоев сингари механизаторлар бошлиқ звеноларда ҳосилдорлик 6—8 центнерданга кўпайди.

Колхозимизда кўп йиллардан бери план бажарилмай келишига деҳқончилик маданиятининг ниҳоятда паст бўлганлиги, пахта майдонларининг ўт босиб кетганлиги, суғориш системасининг ёмонлиги ҳам сабаб бўлди. Бу йил чигит экишдан олдин бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Далалардан 370 тонна илдиз териб ташланди. Шунинг учун ҳам бу йил ғўза қатор ораларида ёввойи ўт хийла кам бўлди.

Лекин ҳали олдимизда жуда кўп, катта ва мураккаб, чидам билан ишлаб ҳал қилиниши лозим бўлган вазифалар турибди. Иккинчи сўз билан айтганда қилган ишимиздан кўра қиладиган ишларимиз кўп. Энг асосий вазифа ҳосилдорликни оширишдан иборат. Чунки ҳосилдорликни оширмай туриб, колхозимиз қолоқликдан чиқди, деб айта олмаймиз. Бунинг учун эса дастлаб ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилаш, шўр босиб кетган ерларни тозалаш, суғориш системасини тузатиб, сув исрофгарчилигига хотима бериш, эгасизлик натижасида партов бўлиб қолган ерларни ўзлаштириш, ниҳоят маҳаллий ўғитдан кўпроқ фойдаланиш лозим.

Маълумки, бизнинг пахта майдонларимиз сой-адрларга жойлашган. Тепа ерлар яхши ва тоза бўлса ҳам сойлик ерларнинг талайгина қисми шўрлаб кетган. Бундай ерлар колхозимизда 144 гектарга етади. Шу сабабли биз 47 минг кубометр ҳажмда зовур қазишни мўлжаллаяпмиз.

Қир ерларда ишлаган ўртоқлар ғўзани суғориш қанчалик машаққатли эканини яхши тушунадилар. Бир картадан иккинчи картага сув олиб ўтиш учун ариқни бирталай жойдан айлантириб келиш лозим. Бу эса суғоришни кечиктиради, ариқларда айланиб оққан сувнинг маълум қисми ерга сингиб исроф бўлади, сувчиларнинг ишини қийинлаштиради. Шунинг учун биз ариқларни мумкин қадар қисқартириш, ён карталарга баъзи жойларни текислаб яқинроқ ерлардан сув ўтказиш чораларини кўра бошладик.

Илғор хўжаликларда маҳаллий ўғитлардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланишга алоҳида эътибор берилади. Аммо бизнинг колхозда бу муҳим нарса амалга оширилмай келарди. Бунинг натижасида учта отхона ва молхона ёнида бир неча йиллардан бери маҳаллий гўнг уйилиб ётибди. Мана шу ўғитдан фойдаланиш ҳосилдорликни оширишда катта роль ўйнашига ҳеч шубҳа йўқ. Шу тадбирларнинг амалга оширилиши эришилган ютуқларни мустаҳкамлайди, янги марраларни эгаллашга ёрдам беради.

Бу йил олға қараб дадил қадам ташладик. Аммо 1966 йил биз учун ҳақиқий синов йили бўлади. Эришилган ғалабадан руҳланган колхозчиларимиз ҳеч шубҳасиз яна илгарига қараб бораверадилар.

Аҳмад ҒАФФОРОВ.
Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» колхозининг раиси.

Турдиали СОЛИБОЕВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

АФРИКА ХАЛҚИГА ҚАРШИ ЖИНОЯТ

Жанубий Родезияда қандай қилиб бўлса ҳам ўз мавқеларини сақлаб қолишга ўлиб-кутилиб урииган мустамлакачилар полиция давлатини тузишгача бориб етдилар. Ян Смитнинг ирқчилардан иборат шайкаси 11 ноябрда бу мамлакатни гўё мустақил деб эълон қилди. Африка халқига қарши бу янги сиёсий жиноят — Жанубий Родезия «мустақиллиги» тўғрисидаги масала атрофида киши кўзига шовқин-суронли бир вазиятда тайёрланди.

Агар Британия империалистларининг ҳам, Жанубий родезиялик мустамлакачиларнинг ҳам Родезиядан катта иқтисодий ва сиёсий манфаатдор эканликлари ҳисобга олинадиган бўлса, бу пропагандистик шов-шувнинг сабаби батамом тушунарли бўлиб қолади.

Аслини олганда 1924 йилгача Родезия «Британ Саут Африка компани» компаниясининг хусусий мулки бўлган. Ҳатто мамлакатга шу компаниянинг асосчиси ва директори мустамлакачи авантюрист Сесиль Родснинг номи берилган эди.

Мис ва кобальт қазиб олишда дунёнинг энг бой районларидан бўлган Шимолий Родезия «Британ Саут Африка компани»га йилига 10 миллион фунт стерлинг фойда келтирган бўлса, Жанубий Родезияда минглаб оқ танли келгиндилар унумдор ерлардан улкан фойдалар ундириб олардилар.

Мустамлакачилар Жанубий Родезияда катта бойлик тўплашди. Оқ танли келгиндилар бу ерда экин экиладиган ернинг қарийб ярмини — 41 миллион акрга яқинини (бир акр — 0,405 гектар) эгаллаб олдилар. Тағин бу ерлар ҳосил берадиган энг яхши ерлардир. Мазкур ерларда йирик фермалар ташкил этилган. Мана бир неча рақамлар: европаликларга қарашли бўлган 6337 фермадан 4826 тасининг ҳар бири 1000 ва ундан ортиқ акр ерга, 595 таси эса 10 минг акрдан ортиқ ерга эгадир.

Айни вақтда мамлакатнинг туб аҳолиси бўлган африкаликлар жуда кичик майдонларда деҳқончилик қиладилар. Мустамлакачилар уларга ўзлари монополия қилиб олган қиммат экинларни етиштиришга ҳар қандай йўл билан қаршилик қиладилар.

Жанубий Родезия экономикасида чет эл, биринчи навбатда Англия монополиялари ҳукмронлик қилади. Улар жуда арзон маҳаллий ишчи кучларини шафқатсиз эксплуатация қилиб, мисли кўрилмаган мустамлака фойдаси олмоқдалар.

Жанубий Родезиядаги туб аҳолини қандай шафқатсиз мустамлака эксплуатациясига дучор бўлаётганини қуйидаги таққослашдан билиб олиш мумкин. Бу мамлакатда европаликнинг ўртача даромади йилига 1241 фунт стерлингни ташкил этади. айни вақтда африкаликнинг даромади 121 фунт. яъни юқоридагидан ўн баравар кам.

Мустамлакачиларнинг Жанубий Родезияда ҳозирги режимни сақлаб қолишдан иқтисодий манфаатдорликларнинг бевосита сабаблари ана шулар. Агар Африка картасига бир назар ташласак, бу масаланинг сиёсий томони ҳам равшан бўлади. Жанубий Родезия Португалия мустамлакалари исканжасида — ғарбдан Ангола ва шарқдан Мозамбик — қолган ва жанубдан ирқчи Жанубий Африка Республикаси билан қўшнидир.

1964 йил октябрида Шимолий Родезиянинг Замбия Республикаси деб эълон қилиниши бу мамлакатларнинг мустамлакачилар эзиб келаётган халқлари учун озодлик бонги бўлиб янгради. Ўшандан бери Жанубий Родезия ирқчилари ўз мулкларига яна ҳам жонжаҳдлари билан ёпишиб олдилар. Улар Ғарбдаги ўз ҳомийларининг қўллаб-қувватлаши билан бу ерда озодлик ҳаракатини бостириш ва Жанубий Родезияни ҳам Португалиянинг қўшни мустамлакалари ва Жанубий Африка республикасига ўхшаб Африка қитъасидаги мустамлакачиликнинг сўнгги таянчига айлантиришга умид боғламоқдалар.

Ўз ҳукмронликларини абадийлаштириш учун мустамлакачилар турли-туман методларни — сиёсий маневрлардан тортиб шафқатсиз репрессияларгача ишга солмоқдалар.

Британия империалистлари 1961 йилдаёқ Жанубий Родезия учун (бу ернинг туб аҳолиси ўз мамлакатини қадимги номида — Зимбабве деб атайди) конституция ишлаб чиққан эдилар. Мазкур конституция ҳам Родезия плантаторлари кўзлаган мақсадни. яъни африкаликларнинг ҳокимият тепасига келишга ҳеч қачон йўл қўймасликни кўзда тутган эди. Конституцияга мувофиқ мамлакат 65 депутатдан иборат парламент тузиш ҳуқуқини олди. Ҳатто айтишга ҳам арзимайдиган бу нуфузли органда ўринларнинг тўртдан уч қисмидан ортиғроғи европаликларга бириктиб қўйилган. Ваҳоланки улар мамлакатдаги барча аҳолининг атиги 6 процентга яқинини ташкил этади.

1962 йилда ана шундай «парламент»га ўтказилган сайловдан сўнг Жанубий Родезиянинг ҳукмрон доиралари «Родезия фронти» партиясини туздилар. Бу партия апартеиднинг, яъни энг шафқатсиз ирқий зулм сиёсатининг очиқдан-очиқ тарафдори бўлган ирқчилар ва эксплуатациянинг бирмунча пардозланган формаларини афзал кўрувчи мустамлакачилар тўдасидан иборатдир.

Ўтган йилнинг февралида «Родезия фронти партияси» Жанубий Родезия президенти лавозимига бой ер эгаси, 10.5 минг акр ерга эга бўлган фермалар хўжайини Ян Смитни тавсия этди. Ўзининг ўта ирқчилик қарашлари билан қадимдан машҳур бўлган Смит бош министр лавозимини эгаллаши биланоқ шошқалоқлик билан ҳеч қачон африкаликларнинг ҳукуматда иштирок этишига йўл қўймаслигини айтди.

Смит полиция методларига таяниб, ҳокимият тепасида турибди. Унинг биринчи қилган иши шу бўлдики, Жанубий родезиялик африкаликларнинг энг таъсирли ташкилоти — Зимбабве африка халқи иттифоқи (ЗАПУ) лидерларини қамоққа олиш тўғрисида буйруқ берди. Шундан сўнг ҳукумат мамлакатнинг икки йирик райони — Нуанетси ва Люпейнда фавқулодда ҳолат эълон қилиб, бу жойларга қўшин юборди. У полицияга газеталарни, плакатлар ва бошқа нашриёт материалларини босиб чиқаришни тақиқлаш ҳамда фавқулодда ҳолатда бўлган зоналардаги ишончсиз кишиларни қамаш ва сургун қилиш ҳуқуқини берадиган бир қатор фармойишлар чиқарди.

Мустамлакачиликнинг бутун жаҳон системаси емирилаётган, Африкада миллий озодлик ҳаракати ғалаба кетидан ғалабага эришаётган ҳозирги вақтда на конституцион тўсиқлар ва на полиция террори бакор келмаслигини Жанубий Родезия ирқчилари ҳис қилмоқдалар. Зимбабве халқининг авж олаётган миллий-озодлик ҳаракатига қарши курашда ўз қўлини бўшатиб олиш учун Смитнинг ирқчилик шайкаси Лондон томонидан амалда қўллаб-қувватланган ҳолда Жанубий Родезиянинг «мустақиллиги»ни эълон қилди.

Ян Смит шайкасининг бир томонлама ҳаракатига жавобан Англиянинг лейбористлар ҳукумати Жанубий Родезия режимига қарши «иқтисодий санкциялар» эълон қилиш билан чегараланди.

Англия ҳукуматининг исёнчи Смитга нисбатан бунчалик юмшоқ муомалада бўлишнинг сабаби нимада? Бу саволга Англия парламентида очиқ-ойдин жавоб берилди. Консерваторлар ҳукуматида авиациянинг собиқ министри бўлган Жулиан Энери умум палатасида сўзга чиқиб, Смит режимининг ҳаракати ҳамдўстлик байроғи билан беркитилган «исён»дир ва у Британия манфаатларига зарар етказиш мақсадидан анча узоқдир, деди.

Мустамлакачиларнинг Зимбабве халқига ва Африканинг барча халқларига қилган очиқдан-очиқ дағдағаси бутун дунёда ғазаб-нафрат билан қарши олинди. Жуда кўп прогрессив миллий ва халқаро ташкилотлар, шу жумладан Жаҳон Тинчлик Кенгаши, Бутунжаҳон касаба союзлар федерацияси ва бошқа ташкилотлар Жанубий Родезия ирқчиларининг жиноий хатти-ҳаракатларини кескин қораладилар ва ўз озодлиги учун курашаётган Зимбабве халқи билан бирдам эканликларини изҳор қилдилар.

«Родезиядаги вазият бутун дунёда тинчлик ишига хавф туғдиради», Ян Смитнинг «мустақиллик» тўғрисидаги бирёқлама декларацияси муносабати билан вужудга келган вазиятни Зимбабве африка халқи Союзи шундай баҳолади. «Биз, — дейилади ана шу ташкилотнинг Баёнотида, — тинчликсевар халқларни озодлик учун олиб бораётган курашида Зимбабве халқига амалий моддий ёрдам беришга чақирамиз».

Англия ҳукуматининг Жанубий Родезия масаласи Англия ва унинг мустамлакасининг ички иши деб кўрсатишига қарамай, БМТ Бош Ассамблеяси Буюк Британияни Жанубий Родезия ирқчиларининг хатти-ҳаракатларига чек қўйиш ва ҳокимиятни ҳақиқатан ҳам Зимбабве халқи иродасини ифода этувчи ҳукумат қўлига топширишни таъминлаш учун барча зарур тадбирларни, қуролли кучларни қўлланиб бўлса ҳам, кўришга чақирди.

Африка бирлиги ташкилотининг аъзолари бўлган мамлакатларнинг ташқи ишлар министрлари яқинда Аддис-Абебада фавқулодда сессияга тўпланиб, Зимбабве халқининг ҳақиқий мустақиллик учун курашини қўллаб-қувватлаш юзасидан бир қатор муҳим қарорларни қабул қилдилар. Сессия тамом бўлгандан сўнг эълон қилинган ахборотда Африка бирлиги ташкилотининг Министрлар Совети Жанубий Родезияда ирқчилик режимига чек қўйиш имконини берадиган конкрет тадбирларни кўришга якдил қарор қилди, деб таъкидланади. Чет эл матбуоти Гана, Эфиопия, Бирлашган Араб Республикаси, Жазоир, Нигерия ва бошқа Африка давлатлари Смит режимига қарши ҳарбий кураш олиб бориш учун ўз қуролли кучларини Африка бирлиги ташкилоти ихтиёрига беришга тайёрдирлар, деб хабар беради. Африка бирлиги ташкилотининг аъзоси бўлган давлатлар агар ҳукумати 15 декабргача Жанубий Родезиядаги ирқчилик режимини тугатмаса Англия билан дипломатик муносабатларни узишга қарор қилдилар. Шунга мувофиқ Гвинея, Сомали Республикаси Англия билан дипломатик алоқани узди.

Жанубий Родезиядаги воқеалар муносабати билан Совет Иттифоқи ўзининг империализм эзиб келаётган халқларнинг энг ишончли дўсти эканлигини, унга ҳар доим таяниш мумкинлигини бутун дунёга яна бир бор кўрсатди.

Совет ҳукумати Африка халқларига қарши янги жиноятни қаттиқ қоралади ва Жанубий Родезияда ҳокимиятни кишанлаб қўйган ирқчилик режимини тан олмаслигини айтди.

Жанубий Родезияда полиция террорига қарамай. Африка халқи Смит режимига зарба бериш учун ўз кучларини авж олдирмоқда.

Шубҳасизки, Жанубий Родезия ирқчилари ҳокимиятни тортиб олиш йўлига ўтиб фақат ўзларининг муқаррар ўлимларини тезлаштирдилар, холос. Бизнинг давримизда жаҳон ижтимоий фикри кўзи олдида мустамлакачилар суд олдидаги жиноятчилар каби батамом якканиб қолганлар.

Раза АЛИ,
ҳинд журналисти.

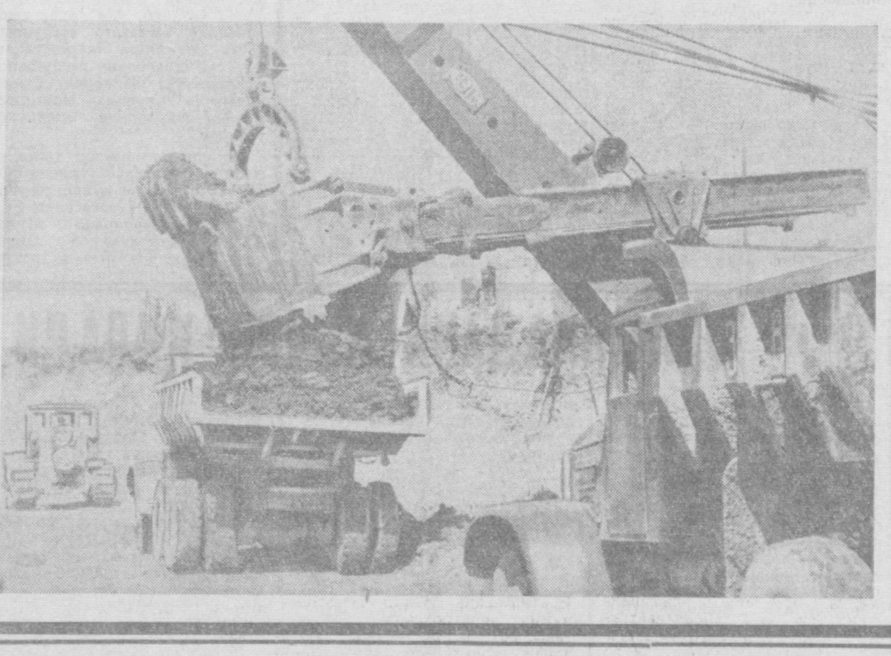

ОҲАНГАРОН шаҳрида дарё ўзанини ўзгартириш бўйича кенг ҳажмда ер қазиш ишлари амалга ошириляпти. Бу ерда сув омбори қурилади. Натижада 20 минг гектардан ортиқ экин майдонини сув билан таъминлаш имкони туғилади. Сув ер ости тоннели орқали оқади. Натижада кўмир разрези коллективи учун иш фронти кенгаяди. Суратда: Оҳангарон дарёси сувининг янги ўзанини қазиш.

И. ЧЕРНОВ фотоси.

ДЎСТИМИЗ ҲАҚИДА ТЎПЛАМ

«Юлиус Фучик бизнинг орамизда» — Чехословакиянинг халқ қаҳрамони тўғрисидаги хотираларнинг янги тўплами ана шундай, деб аталади. Бу тўпламни тошкентлик журналист Александр Бочкарев босмага тайёрлаган.

Китобда Юлиус Фучикнинг совет мамлакатига ва унинг кишиларига нисбатан оташин муҳаббати ҳақида, советлар мамлакати тўғрисида, шу жумладан Ўрта Осиё республикаларининг меҳнаткашлари ҳақида ёрқин ва тўлқинлантирувчи очерклар яратган талантли ёзувчи ва журналистнинг битмас-туганмас куч-ғайрати тўғрисида ҳикоя қилинади. «Тошкент» нашриётининг 1966 йилги тематик планига киритилган бу тўплам 1930—1935 йилларда Юлиус Фучик билан бевосита учрашган Россия Федерацияси, Ўзбекистон ва Тожикистон адибларининг хотираларидан иборат бўлади.

Юлиус Фучик тўғрисидаги китоб авторлар орасида Ўрта Осиё тўғрисида Фучик ёзган очерклар қаҳрамони — Помир трактининг собиқ қурувчиси инженер Л. Магаршак, медицина фанлари доктори, профессор Р. Мирсоатова ва бошқалар бор. Тўпламга Юлиус Фучикнинг хотини Густа Фучикованинг, чех ёзувчиси Мария Пуймpraнованинг хотиралари, «Қатл олдидан репортаж» китоби учун Фучикка халқаро тинчлик мукофоти берилиши муносабати билан сўзлаган чилилик шоир Пабло Неруданинг нутқи ҳам киритилган.

(ЎзТАГ).

ПОЙТАХТИМИЗ ОБОД ВА ОЗОДА БЎЛСИН

СУБУТСИЗ ҚУРУВЧИЛАР

Ҳурматли редакция! Бир масалада газета ёрдамига муҳтож бўлиб қолдик. Шу ишга аралашиб ёрдам бермасангиз, ҳеч бўлмаяпти. Гап бундай:

Шу йил эрта баҳорида кўчамизга қурувчилар келишди. Хаш-паш дегунча улар кўчанинг Шайхонтоҳур бозорчасидан «Шарқ гули» фабрикасигача бўлган қисмини ўйдим-чуқур қилиб ташлашди.

— Нима қилаяпсизлар? — сўрадик улардан.

— Водопровод ўтказамиз, маҳаллангизни сувга сероб қилиб юбормоқчимиз.

Орадан кўп вақт ўтмай «Шарқ гули» фабрикасига водопровод ўтказиб бўлинди. Қувурлар усти нари-бери кўмилди. Шу бўлди-ю, кўчамиз сондан чиқди. Кўча нотекислиги сабабли рўй бераётган қийинчиликларни биз гапирмайлик, сиз эшитманг. Уни аввалгидек текислаб қўйишни на қурувчилар ўйлашади, на фабрика раҳбарлари хаёлларига келтиришади. Шу ҳам инсофданми?

О. ОРТИҚОВА,
З. ЗИЯМУҲАМЕДОВА,
О. МАТЕҚУБОВА.
Тошкент шаҳар, М. Горький кўчасида яшовчилар.

Бу кўча жуда серқатнов. Негаки, у ёғида фабрика, маҳалла, бу ёғида мактаб, институт, бозор, магазинлар...

Шайхонтоҳурдан ўтиб, М. Горький кўчасига бурилдик-ку, жойимизда тек туриб қолдик. Куни кеча ёғиб ўтган ёмғирдан сўнг бу кўчадан юриб бўлмай қолган. Баъзи жойи кўмилиб, баъзи жойига тупроқ етмай, шундоқ қолиб кетган зовур, ташландиқ темир-терсаклар қалашиб ётибди. Ҳаммаёқ лой. Шу маҳаллалик бир мўйсафид билан суҳбатлашиб қолдик.

— Катталар-ку майлия, болаларга қийин бўлди, — деди ота. — Мактабга бориш учун 500 метр йўл ўрнига 5 километрлик масофа босишяпти, десам лоф бўлмас. Бодак проезди, Полиграф ва Навоий кўчаларидан айланиб ўтишга тўғри келади-да.

Кўчани шу аҳволга келтирган айбдорни билиш мақсадида чол айтган кўчалардан айланиб, бир амаллаб, «Шарқ гули» фабрикасига етиб олдик. Фабрика директори ўртоқ Е. Акбарова олдимизга қоғоз қўйди.

— Айб бизда эмас, қурувчиларда, — деди у. — Улар билан кўчани тузатиб бериш ҳақида шартнома тузганмиз. Шартномани бузишаяпти, нима қилайлик?

Қўлимизда шаҳар ремонт-қурилиш участкаси ва «Шарқ гули» фабрикаси бошлиқлари ўртасида 9 апрелда тузилган 7-сонли шартнома.

«Бугундан бошлаб, хўжалик ҳисобида ишлайдиган ремонт-қурилиш конторасн «пудратчи», бадиий буюмлар фабрикаси «буюртмачи» деб ном олгусидир. Яъни пудратчи буюртмачи пул тўлаган кундан эътиборан, М. Горький кўчасидаги зовурларни кўмиб асфальтлашга киришади» — деб бошланади шартнома. Шу шартномада яна «Пудратчи кўчани 1965 йилнинг 5 июнидан қолдирмай тузатиб беради» дейилган.

Мана, яна бир ҳужжат. Бу — ремонт-қурилиш участкаси кассасига тушиш учун шартнома бўйича фабрика томонидан тўланган аванс ҳақидаги 6-счёт. Пул ҳам тўланди. Аммо қурувчи-ремонтчилардан ҳа деганда дарак бўлавермади.

— Саккиз ойдан бери пудратчи бизни бугун борамиз, эрта борамиз, деб алдаб келмоқда, — деди директор.

Шаҳар қурилиш-ремонт участкаси қурилиш конторасининг бошлиғи Владимир Мулилкинга учрашдик.

— Шикоят қилишган, бўлса, нима ҳам дердик, тўғри, гуноҳимизни тўла бўйнимизга оламиз, — деди бошлиқ. — Аммо бизга ҳам осон тутиб бўлмайди. Шартномани шошиб тузиб қўйган эканмиз. Қилинадиган иш ҳажми сметадагидан кўпроқ. Бизга тўлашган пул бунақа катта ишни бажариб бўлмайди. Агар рози бўлишса, бошқатдан смета ва шартнома тузиб, сўнг иш бошлаймиз.

Топган баҳоналарини қаранг. «Шарқ гули» фабрикаси маъмурияти бунга ҳам рози бўлди. Қурувчилар 9 ноябрдан албатта ишга киришамиз деб охирги марта сўз беришди. Декабрь ойи ҳам ўтиб бормоқда. Ёғин-сочинли кунлар келди. Аммо қурувчилардан ҳамон дарак йўқ. Уларнинг бу хулқи М. Горький кўчаси аҳолисини, йўловчиларни қаттиқ ранжитмоқда.

Т. МИРҲОДИЕВ,
И. ЮСУПОВ.

ГЎЗАЛЛИК ОШИҚЛАРИ

Куйбишев райони ўзининг ҳусни, шинам бинолари, текис ва равон кўчалари билан ажралиб туради. Район меҳнаткашлари ана шу ҳуснга-ҳусн қўшиш, ўзлари яшаётган кўчалар, уй ва майдонларнинг озодалигини сақлаш мақсадида ўтган якшанбани озодалик куни» деб эълон қилдилар. Бу умумхалқ ишида кўпчилик иштирок қилди. Саноат корхоналарининг ишчилари, отахонлар ҳамда мактаблар минглаб ўқувчилари ҳар бир кўча ва майдоннинг озодалиги учун бир ёқадан бош чиқариб ишлашди.

Мана, Високовольтний массиви. Куннинг иккинчи ярмидаёқ бу массив янада чирой очиб юборди. Кўчалар турли чиқиндилардан тозаланди. Ариқлар текисланиб, сувлар равон оқадиган бўлиб қолди.

— Бу кўчани пардозлаш вазифасини коллективимиз ўз зиммасига олди, — дейди гидромелиоратив техникуми партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. Бадалов. — Бугунги эълон қилинган якшанбаликда 300 дан ортиқ студент қатнашяпти. Бу кўчадан студентларимизнинг ўзлари юришади. Шундай экан, ким ўзи юриб турган кўчасининг ифлос бўлишини истайди?!

Шу куни Пушкин, Ўқитувчи, Луначарское шоссе, Жуковский ва бошқа қатор кўчалар, завод ва фабрикаларнинг ҳовлиларини озода, саранжом-саришта ҳолатга келтириб қўйилди. Бу якшанбаликда электромеханика техникуми, Тошкент медицина институти студентлари, айниқса, актив қатнашишди.

Лекин консерватория институти, савдо министрлиги ходимлари, «Гипроташпром» институти коллективи жамоатчилик қўл урган бу хайрли ишдан негадир четда қолишди. Наҳотки, улар ўз шаҳарларини кўркам ва озода кўришни истамасалар? Ёки: биз учун бошқалар жон куйдиришаяпти-ку, деб бемалол юришганмикин?

И. ЮСУПАЛИЕВ.

ОНА МАДҲИЯСИ

Колхоз клуби ҳар вақтдагидан кўра гавжум. Тўпланганлар орасида шу ерликлардан ташқари қўшни колхозлардан келган меҳмонларни ҳам учратиш мумкин. Зални тўлдириб ўтирган кишиларга кўз ташласангиз, уларнинг кўпчилиги мўътабар оналар ва азиз оталар эканлигини кўрасиз. Бу бежиз эмас. Улар бу ерга «Она мадҳияси» кечасига тўпланишган. Кеча ташкилотчилари Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг олим ва ўқитувчилари ҳамда область «Билим» жамияти.

Ҳаммага ҳам бирдек азиз ва мўътабар сиймо, онага бағишланган бу кечани жамият аъзоси С. Ўтанов қисқача кириш сўзи билан очиб, институт педагогика кафедрасининг ўқитувчиси Нусрат Валиевага сўз беради.

Залдагилар тарбия ишида тажриба орттирган педагогнинг сўзларини эътибор билан тинглашади.

— Она жуда улуғ ва мўътабар зот,— дейди олима.— Жуда кўп олимларни, давлат арбобларини, қўли гул, ижодкор ва заковатли кишиларни улғайтирган, вояга етказган ҳам шу онадир. Она ўз фарзанди атрофида парвона бўлади, тунларни бедор ўтказади. Она муҳаббати фарзандни камолатга етказади, келажагини порлоқ ва бахтли қилади. Шунинг учун ҳам она ҳурмати баланд, бутун дунё унга бош эгади, уни муборакбод этади.

Нотиқ бола тарбиясида чуқур масъулиятни ҳис этадиган энг яхши оналарга муқаддас бурчига беларво қарайдиган айрим аёлларни таққослаб гапиради. Оналик бурчини тўла адо этиш бу ўз фарзандини жамият учун фойда келтирадиган инсон қилиб тарбиялашдир. Ўртоқ Валиева ота-она олдидаги фарзандлик бурчи тўғриснда ҳам жуда таъсирли гаплар ва ибратли фикрларни айтди. Педагог олиманинг қайнона ва келин муносабатлари тўғрисидаги гаплари ҳам йиғилганларда чуқур таассурот қолдирди.

Эл ҳурматига сазовор бўлган кекса Шоаҳмад ота минбарга чиққанида йиғилганлар уни гулдурос қарсаклар билан қарши олдилар. Шоаҳмад ота ота-она ҳамда фарзанд ҳақида гапирар экан, ўз фикрларига мисол тариқасида халқимиз бошига оғир мусибат тушган пайтда етим қолган 14 болани қандай тарбиялаганликлари ва улар ҳозир ўз мураббийлари ҳурматини ўрнига қўяётганликлари ҳақида батафсил ҳикоя қилиб берди.

Шунингдек ўқитувчи Х. Шосултонов, студент ёшлардан М. Ғуломова, Э. Холиқов, кўп болали она Шаҳри Қамбарова, кекса колхозчи Юсуф ота Юнусов ўртоқлар ҳам сўзга чиқиб она ва фарзанд хусусидаги фикрларини йиғилганлар билан ўртоқлашдилар. Доцент Р. Ёқубов ва студент Н. Алиеваларнинг она ҳақида ўқиб берган шеърлари қизғин олқишга сазовор бўлди.

Кеча охирида колхоз раиси, Ўзбекистон Олий Советининг депутати, республикада хизмат кўрсатган механизатор Умри Ҳасанова сўзга чиқиб, қишлоқ меҳнаткашларида ажойиб таассурот қолдирган ана шу кечанинг ташкилотчиларига чуқур миннатдорчилик билдирди.

Кечанинг иккинчи қисмида институт ҳаваскорлари ижросида катта концерт кўрсатилди.

М. МИРПЎЛАТОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги В. Терешкова номли колхоз.

Бугунги Тошкент. Пушкин кўчасидаги кўп қаватли уйлардан бири. А. АБАЛЯН фотоси.

ИХТИЁРЖОННИНГ ДАДАСИ ҚАНИ?

БИР ХАТ ИЗИДАН

«Ҳурматли редакция! Мен умр йўлдошим Тожибой Нурматов билан иноқ яшардим. Қишлоғимизнинг қизи Орзухон Хусанова кўра-била туриб эримни йўлдан оздирди, у билан тил бириктириб қочиб кетди. Мен тўртта ёш болам билан қолдим. Орзухондан бундай ножўя ишни кутмаган эдим. Чунки у педагог. Баъзи янглишган кишиларни у тўғри йўлга солиши керак эди. Афсуски унинг ўзи...

Умид билан бир ёстиққа бош қўйган эрим Тожибой Нурматов эса, бевафолик қилиб, ўз ҳузур-ҳаловатини кўзлади. Фарзандларини ўкситиб, янги «ёр»га эргашиб кетди.

Саноат НУРМАТОВА.

Хатда кўрсатилган адрес бўйича — Янгийўл районидаги Ялламa қишлоғида бўлдик. Қишлоқ советининг раиси Очахон опа Исомова бизни Нурматовлар хонадонига бошлади.

Саноатхон тўрт боласи билан кўримсиз, торгина, зах ҳужрада яшар экан. Болаларнинг аҳволини кўриб ачиндик. Қизиқ, шу катта ҳовлидаги данғиллама иморатнинг қўша-қўша хоналари бўмбўш ётса-ю, Тожибойнинг онаси Саври хола Қулмонова бу уйлар менга даҳлдор, деб наҳотки ўз невараларига бирор хонасини раво кўрмаса.

— Мени тўрт болам билан ҳайдаб чиқаришган эди, — дейди Саноатхон чуқур хўрсиниб, — қишлоқ советининг аралашуви билангина, шу кулбага киргизиб қўйишди.

Саври хола гапга аралашди.

— Келиним ёмон, ўзидан кўрсин, — деди кампир бошини сарак-сарак қилиб.

— Ўғлингиз қаерда? — сўрадик Саври холадан.

— Бекобод деган жойда, — лоқайдлик билан жавоб берди у.

— Орзухонга уйланганн ростми?

— Ҳа.

Шу биргина «ҳа» сўзи Саноатхон вужудига ўқдек қадалди шекилли, у оғир хўрсинди, кўзларида ёш томчилари милтиллади. Ўртага сукунат чўкди...

Бундан саккиз йил муқаддам Тожибой Нурматов Саноатхонга муҳаббат изҳор қилди. ЗАГС остонасида эса «бир умрга вафодорингман» деб таъзим билан унинг қўлларига гулдаста тутди. Саноатхон Тожибойнинг сўзларига ишонди, уни вафодор деб билди. Гулдасталарни муҳаббат рамзи деб кўксига босди. Ширин орзу-умидлар билан турмуш қурди.

Мана, йиллар ўтди. Тожибой Тошкентдаги қишлоқ хўжалик техникумида уч йил ўқиди. Шу кезларда Саноатхон Охунбобоев номли колхозда ишлаб, рўзғор тебратди. Тожибойга моддий ёрдам бериб турди. Тожибой ўқишни тугатгач, йўлланма билан узоқ районларга бориб ишлади. Саноатхон эса, ҳар ерда унинг йўлдоши бўлди. Улар тинч-тотув яшашди. Фарзанд кетидан фарзандлар кўришди...

— Шу йилнинг илк баҳори эди,— дейди Саноатхон,— эрим даб дурустдан ўзгариб қолди: уйга кеч келар, болалари билан аввалгидек иши бўлмас, ҳар хил баҳоналар ахтариб арзир-арзимасга жанжал кўтарарди. Ниҳоят, мени уйдан ҳайдаб чиқарди...

Шу ерга келганда унинг ўпкаси тўлиб, ортиқча гапиролмади.

Ҳа, у ортиқча гапиролмади. Шундай қилиб, аҳил ва кулгу аримаган оилага ғам чўкди. Гўдакларнинг руҳида паришонлик, чеҳрасида сўлғинлик пайдо бўлабошлади. Қишлоқда эса «Орзухон Тожибойни севармиш» деган гап тарқалди. Бу гапларга Саноатхоннинг ишонгиси келмасди. Чунки...»

Чунки, Орзухон олий маълумотли, педагог. Ҳали у турмуш ҳам қурмаган. Бировнинг бахтига чанг солиш, бегона эрга кўз қисиш... Йўқ, у бундай қилмайди. Бунинг устига Орзухон Саноатхонлар хонадонидан салгина нарида Охунбобоев номли 63-ўрта мактабда ҳам тил-адабиётдан дарс беради, ҳам илмий бўлим мудири бўлиб ишлайди. У ишдан қайтишда. Тожибой Нурматовнинг фарзандлари — Бахтиёрни, Баҳодирни, Гулнорани адаси йўлига кўз тикиб ўтиришганини, унинг бағрига ташланиб эркаланишганини неча-неча бор кўрган...

Орзухон қишлоқда тарқалаётган гапларни дастлаб рад этади. Бу гаплар менинг шаънимга туҳмат, деб одамларни ишонтиришга уринади. У шундай дейди-ю, Тожибой билан ваъдалашган жойга ошиқади. Кунларнинг бирида, тарбия ўчоғи бўлган мактаб ҳовлисида, Тожибойнинг кўкрагига бош қўйиб:

— Тожибой ака,— дейди Орзухон эркаланиб,— сизни деб маломатга қолдим. Шу кунгача ойни этак билан яшириб келдик. Энди сиримиз ошкора бўляпти, энди...

Орадан кўп ўтмай, Орзухон билан Тожибой қочиб кетибди, деган гап тарқалди. Қишлоқда ҳамма ҳайрон.

— Ўқитувчи Орзухон-а?!

Бу ғалати хабардан Саноатхоннинг вужуди титради. Шундагина у дарахтнинг учи бекорга қимирламаётганлигига ишонди. Саноатхоннинг ўзи эса ўша кунлари туғруқхонада ётарди. Унинг бағрини дунёга янги келган фарзанд иситарди. Болага ҳамширалар Ихтиёржон деб исм қўйишди.

—Ихтиёржоннинг адаси қани?

Мана, Ихтиёржон қўлимизда. У етти ойлик бўлибди. Унинг айни ширин пайти. Қорамунчоқдек қуралай кўзлари жовдирайди. Қиқир-қиқир кулади. Кишига талпинади. Балки гўдак ўз адасини қидираётгандир!

Тожибой Нурматов жигарбанди Ихтиёржонни шу дамгача бирор марта ҳам кўрмаган, уни танимайди ҳам.

Биз Орзухон билан гаплашиш ниятида Бекобод райони томон йўл олдик. Орзухон шу райондаги Ҳамза номли 7-сон мактабнинг юқори синфларида тил-адабиётдан дарс бераркан Тожибой эса, район ўрмон хўжалигида техник бўлиб ишлаяпти. Улар шу ташкилотнинг тўрт хонали данғиллама уйида яшаб туришибди. Орзухон Саноатхонни тўрт фарзанди билан кўзини ёшлатиб, мана шу кенг уйнинг келинчаги бўлиб ўтирибди. Тожибой Нурматов шу уйда Орзухон билан қонунсиз яшаяпти. Ҳа, яқинда у Орзухон билан қовушганлигини маълум қилиш мақсадида «тўйча» ҳам ўтказди. Бу кечада район ўрмон хўжалиги директори Ҳусниддин Мирраҳимов билан партия ташкилотининг секретари Маҳкам Мардоновлар қатнашган. Улар «келинчак» билан «куёв»нинг қўшақаришларини тилаб, қадаҳ кўтаришган. Афсуски, бу ўртоқлар Нурматовнинг тўрт фарзанди борлигини яхши билишарди. Улар бир йил муқаддам Саноатхоннинг ҳам меҳмони бўлишган. У тайёрлаган таомдан тамаддиқ қилишган, қўлидан чой ичишган. Эҳтимол улар Саноатхон билан Тожибойнинг ҳам қўшақаришлари учун қадаҳ кўтаришгандир. Мана, энди бўлса...

Бу «ошиқ-маъшуқ»ларга келганда, улар қор ёғди, излар босилди деб, чучварани хом санаб ўтиришган экан. Йўқ, бундай хунук ишларнинг излари ҳеч қачон ўчмайди, фош этилади. Орзухоннинг ножўя қилмиши ҳам айнан ана шундай бўлди.

Орзухон Хусанованинг уйида гаплашиб ўтирибмиз. У саволларимизга жавоб беролмай ҳижолатда. Тожибой Нурматов эса, бошини қуйи солганича сукутга кетган. Буерда Орзухоннинг онаси Тансиқой хола Каримова билан Саври хола Қулмонова ҳам ўтиришибди.

— Коллективингизни, дугоналарингизни, қолаверса қишлоғингизнинг катта-кичигини ранжитишга, шунчалик гап-сўз бўлишга нима мажбур қилди сизни, деб сўраймиз Орзухондан.

— Мен Тожибой акамга орзуманда эмас эдим, — заҳрини тўкиб сочди Орзухон,— севган ҳам эмасман. Ҳа, мени оламан деб, кетимда юрган бўйдоқ йигитлар кўп эди.

— Нега бўлмаса...

— Ҳа, «принцип» қилиб тегиб олдим,— дея чимирилди Орзухон,— Тожибой акам билан юрмасам ҳам «юради» деган мишмишлар тарқалди қишлоғимизда. Шундан кейин мана бўлмаса деб...

Биз педагогнинг бу гапидан ранжиб, унинг онаси Тансиқой холага: «сиз бунга нима дейсиз» деб сўраган эдик, у:

— Тўғри гапиряпти қизим,— деди оқ дока рўмолини қайта ўраб,— жамики хеш-ақраболарим бу ишга қарши бўлишди, лекин мен рози бўлдим. Оқ фотиҳа бердим.

Тожибойнинг онаси Саври хола ҳам қудасининг бу гапларини, Орзухоннинг енгилтак мулоҳазаларини, ўғлининг кўрнамаклигини маъқуллаб ўтирибди. Шундай бўлгач, Саври холанинг катта ўғли Худойберди Нурматовнинг ҳам хотин олиб, хотин қўйиш бобида, Ялламада тенгги йўқлиги ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Ёшларнинг турмушига ана шундай бефарқ қарайдиган Тансиқой ва Саврихолалар мўътабар оналаримиз, олдида гуноҳкордирлар, албатта!

Орзухон! Сен бу қилмишинг билан «чин инсон бўл» деб таълим берган ўқитувчиларингнинг, дўст-ёрларингнинг юзига оёқ қўйдинг. Педагог деган шарафли номга доғ туширдинг. Сен шундай ножўя ишларга йўл қўйган шахслардан нафратланишинг керак эди, афсуски, ҳамма сендан нафратланаяпти!

Айтчи, талабаларингга қайси юз, қайси виждон билан қарайсан энди?! Саноатхоннинг фарзандлари ҳа демай вояга етади. Ўзинг ҳам фарзанд кўрарсан. Ўшанда уларнинг кўзига қандай боқасан, қилмишинг ҳақида нима деб жавоб берасан?

Тожибой! Тошбағир экансан. Бўлмаса қайси бир инсон ўз ҳаловатини кўзлаб жигар бандининг кўзларини ёшлатади, оталик меҳр-муҳаббатидан бенасиб этади! Сенинг бу қилмишинг коммунист деган муътабар номга номуносиб ишдир.

Сўзимизнинг хотимасида шундай деймиз. Орзухон! Шуни билки, сенинг гуноҳинг билан кўзлари ёшланаётган тўрт норасида ва Саноатхон Тожибойнинг йўлига ҳамон интизор. Гўдаклар адасини кутиб ўтиришибди!

Бу сўзларни ана шу ҳаяжонли воқеанинг гувоҳи бўлиб лекин бунга бефарқ қараб келаётган Бекобод ўрмон хўжалигидаги ва Охунбобоев номли 63-ўрта мактабдаги баъзи ўртоқлар, сизлар ҳам эшитаяпсизлармн?! Жамоатчилик Орзухон Ҳусанова билан Тожибой Нурматовнинг хатти-ҳаракатларини қаттиқ қоралайди!

М. ИБРОҲИМОВ.

УСТА САНЪАТКОР

(Композитор А. Ф. КОЗЛОВСКИЙ 60 ёшга тўлди)

Бугун Свердлов номли концерт залида пойтахт жамоатчилиги, музика шинавандалари тантанали кечага йиғиладилар. Кеча қатнашчилари Ўзбекистон ССР халқ артисти, профессор Алексей Федорович Козловскийнинг туғилганига 60 йил ва ижодий фаолиятига 40 йил тўлишини нишонлайдилар.

Алексей Федорович Козловский республикамизнинг атоқли санъаткорларидан биридир. У, қарийб 30 йилдан буён Ўзбекистонда яшаб ижод қилиб келмоқда. Киевда туғилиб, Москвада машҳур совет композиторларидан таълим олиб, республикамизда ўз ижодий фаолиятини бошлаган Алексей Федорович улкан ижодий йўлни босиб ўтди.

Козловский ўзбек халқининг бой музика маданиятини қунт билан ўрганиб, уни кенг тингловчилар оммасига етказишда катта хизматлар кўрсатганди. Алексей Федорович республикамизнинг кўп жойларида бўлиб, халқимиз томонидан яратилган музика асарларини синчиклаб ўрганди.

Атоқли композитор ҳажм ва мазмун жиҳатидан турлича бўлган 300 га яқин қўшиқ ва чолғу асарларини нотага олди. Кекса санъаткорлардан Мулла Тўйчи Тошмуҳамедов, Шораҳим Шоумаров репертуарларини музика тилига кўчирди. Шунингдек халқ ижодиёти материалларини қунт билан ўрганди. Уларни қайта ишлаб, нотага кўчиришда самарали ижодий иш олиб бормоқда.

Козловский ўзбек халқи яратган музика меросини ўрганиш билан бирга ўзи ҳам янги асарлар яратмоқда. У, симфоник воситаларга халқ қўшиқларини қайта ноталаштириб «Гул юз узра», «Ўзганча», «Фиғон», «О, муҳаббат» каби оргинал вокаль пьесалар яратди. У, бир қанча халқ куйларини фортапиано ва бошқа чолғу асбоблари жўрлигида ижро этиш учун қайта ишлади.

Козловский Улуғ Ватан уруши йилларида ёзилган «Даврон ота», «Шерали» ва бошқа пьесаларга, шунингдек «Тоҳир ва Зуҳра», «Хўжа Насриддин», «Фарғона қизи» фильмларига музикалар ёзади.

«Улуғбек» операси атоқли композиторнинг йирик музика асаридир. Бу опера Козловскийнинг улкан ижодий комолатидан ёрқин намунадир. Козловский дирижёрлик маҳоратида ҳам шуҳрат қозонган санъаткорлардандир.

Козловский ҳам ижодкор, ҳам моҳир педагогдир. У, Тошкент Давлат консерваториясида йигирма йилдан бери мураббийдир. Республикамиз музика маданиятини ривожлантиришда кўрсатган катта хизматлари учун А. Ф. Козловскийга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби ва Ўзбекистон ССР халқ артисти унвонлари берилган. Шунингдек Ленин ордени, 2 марта «Ҳурмат Белгиси» орденлари ва бир қанча медаллар билан мукофотланган.

СПОРТ

ОЛИМПИАДАЧИ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

«СССР» ҳарфлари ёзилган қизил майкани кийишни қайси спортчи орзу қилмайди дейсиз. Мамлакат ёшлар терма командаси сафига киритилган пахтакорчи Сергей Мелкумов ана шундай орзуга эришиб, совет футболи шарафи учун курашди. Умуман совет футболининг эртанги умидли ёшларидан ташкил топган бу команда 1968 йилги олимпиада ўйинларига тайёрланаётган коллектив. Мамлакатнинг турли командаларидан териб олинган бу ўйинчиларнинг кўч ва имкониятларини талантли тренер Г. Качалин синаб кўрмоқда.

Команда Чехословакия Социалистик Республикаси ва Кубада бўлиб бир неча ўртоқлик учрашувлари ўтказгач Ватанига қайтиб келди. Ҳамшаҳримиз С. Мелкумов билан сафар таассуротлари ҳақида суҳбатлашдик.

— Чехословакиянинг энг кучли «Слован» командаси билан бўлган учрашувимиз газетангизда ёзилганидек 0:0 ҳисобида тугади,— дейди пахтакорчи. Лекин очиғини айтиш керакки, устунлик совет футболчилари томонида бўлди. Айниқса, танаффусдан кейин ҳужум линиямиз кучайтирилгач (Адамов, Федотов, мен ва Паркуян ўйнайбошлагач) майдон эгаларини штраф майдонига сиқиб қўйдик. Умуман Братиславада бўлган бу ўйинимиз ишқибозларда яхши таассурот қолдирди. Ҳаво 12 даража совуқ, қор ёққан бўлишига қарамай ўйинга 25 минг томошабин келган эди. «Слован» футболчилари муносиб рақиб эканлар. Бу команда ўйинчиларидан 8 киши мамлакат терма командасида, 4 футболчи Олимпиада терма командасида ўйнар экан.

С. Мелкумов Братиславада ўтказган 4 куни ҳақида, бу мамлакатдан олган унитилмас таассуротлари, командадош дўстлари ҳақида сўзлаб берди.

— Йигитларимизнинг ҳаммаси дилкаш, ажойиб ўртоқлар экан. Айниқса москвалик армиячи В. Федотов билан қалин дўстлашиб кетдим.

Мелкумов ҳозир ўз ўртоқлари — пахтакорчилар билан келгуси йилги мавсумга тайёрланмоқда.

С. МУСАЕВ.

Суратда: С. Мелкумов «Слован» дарвозасига хавф солмоқда.

ЎРТА ОСИЁДА БИРИНЧИ

Ўзбекистон тиш врачлари ва стоматологлари шу вақтгача малакаларини ошириш учун Москва ва Ленинград шаҳарларига бориб келишар эди. Бундан ташқари республикамизга ажратилган ўрин ҳам шу соҳа мутахассисларини сира қаноатлантирмас эди.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Тошкентдаги врачлар малакасини ошириш институтида стоматологлар малакасини ошириш курсини очишга қарор қилди. Институтнинг хирургия кафедраси ҳузурида доцентлар курси очилди. Курсга ёш олим, медицина фанлари кандидати И. Х. Худоёров раҳбарлик қилади. Тошкентдаги 1-стоматология поликлиникаси, ортопедия ва травмотология институти юз-жағ хирургия стационар бўлими ўқув базалари сифатида фойдаланилади.

Стоматологларнинг биринчи машғулоти март ойининг дастлабки кунларида бўлади. Курсда фақат республикамизнинг врачларигина эмас, балки Ўрта Осиёнинг бошқа республикалари мутахассислари ҳам қатнашади.

Н. СЕРГЕЕВ.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

⊙ Тельман номли парк, Якуб Колас, Карл Маркс кўчалари теварак-атрофи тартибга келтирилди. Куни неча фойдаланишга топширилган Салор кўприги ТошМИ студентлари, газ аппарати заводи ишчи-хизматчилари, Ўрта Осиё ирригация илмий текшириш институти хизматчилари ва яқин атрофда яшовчи меҳнаткашларга анча қулайлик туғдирди.

А. АБРОРХУЖАЕВ.

●

⊙ Тепловоз вагон ремонт заводи ишчи-хизматчилари учун яна бир 48 квартирали турар-жой биноси совға қилинди. Бу бино Куйбишев кўчасидаги Рисовая посёлкасида қад кўтарди.

У. МУҲАМЕДОВ.

●

⊙ Чилонзордаги 5-секторда яна иккита 48 квартирали турар-жой биноси фойдаланишга топширилди. Уйларни 153-қурилиш трестининг қўли гул бинокорлари барпо этишди.

Х. СОДИҚОВ.

●

⊙ Кончилар шаҳари — Оҳангароннинг «Горняк» клубида республикамиз бўйлаб гастрол бераётган Абдулла Тўқай номли Татаристон АССР Давлат филармонияси санъаткорларининг концерти бўлди. Татар санъаткорларининг қўшиқ ва куйлари томошабинларга манзур бўлди.

Т. СОЛИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

17 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — Марк Твен. **Қизил доира** (телеспектакль), 18.50 — **Реклама ва эълонлар**, 19.05 — **Экран янгиликлари**, 19.45 — **Шаҳримизнинг озодалиги ва гўзаллиги учун.**

Ўзбек тилида: 20.05 — **Телевизион янгиликлар**, 20.20 — **Чорвадорларнинг қишга тайёргарлиги** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун).

Рус тилида: 20.30 — Ўзбекистон ССР халқ артисти **А. Ф. Козловский** асарларидан концерт (композиторнинг 60 йиллигига).

Ўзбек тилида: 21.20 — **Инсон тақдири** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.10 — **Дўстлар ҳаётидан** (болалар учун), 18.45 — **Тошкент янгиликлари**, 19.05 — **Суғориладиган ерлардаги маккажўхори**, 19.25 — **Арманистон рассомлари яратган полотнолар**, 19.50 — **Концерт** (Р. Глиэр асарларидан).

Рус тилида: 20.20 — **Тошкент янгиликлари**, 20.30 — **Халқобод** (ҳужжатли фильм), 20.50 — **Навбатдаги рейс** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/XII да **Масхарабозлар ва Концерт бўлими**, 18/XII да **Жизель.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/XII да **Сўнгги нусхалар**, 18/XII да **Юлдузлар жамоли.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/XII да **Ўғил уйлантириш**, 18/XII да **Қари қиз.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 17/XII да кеч соат 7 да Ўзбекистон ССР халқ артисти, профессор **Алексей Фёдорович Козловскийнинг** (туғилган кунининг 60 йиллиги ва ижодий фаолиятининг 40 йиллигига бағишланган) **юбилей кечаси**. Кечага таклиф билетлари билан киритилади.

КИНО

Итальянча никоҳ — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Ивайло — НАВОИЙ номли (эрталаб 10 да).

Алдар кўса — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да).

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
19 декабрда
Мактаб ўқувчилари кунига бағишланган

Байрам концерти

Концертда: Ўзбек давлат филармониясининг ўзбек халқ чолғу оркестри, Ўзбекистон эстрада оркестри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар ва солистлар қатнашади.

Концертдан олдин фойеда концерт қатнашчилари, композиторлар, музикашунослар ва шоирлар билан учрашув бўлади.

Учрашув кундуз соат 12 да, концерт 2 да бошланади.

ТОШКЕНТ
ДАВЛАТ ЦИРКИДА
мактаб ўқувчиларининг каникул кунларида
30, 31 декабрда ва 1 январдан 10 январгача

„ЦИРКДА АРЧА“

«ЁВУЗ ҚАРОҚЧИ БАРМАЛЕЙ»
деган комик цирк пантомимаси.

Томошалар 30, 31/XII да кундуз соат 12 ва кеч 8 да, 1/I дан 10/I гача кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да бошланади.

Билетлар эрталаб соат 11 дан кеч 6 гача сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»
уй, ҳовли, кўча, магазин ва муассасалардаги

ТАШҚИ ЭЛЕКТР ЧИРОҚЛАРИНИ

шунингдек бинолар ичидаги чироқларни

КУН ЁРИШИ БИЛАНОҚ ЎЧИРИШНИ

сўрайди.

Ташқи чироқлардан кундуз кунлари фойдаланган тақдирда, электр огоҳ қилмасдан узиб қўйилажак.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)— Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004. Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши — 25811, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 10915. ИНДЕКС 64969 Нашр. № 1913.